głos LUDU
GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

DZIŚ W NUMERZE:

Motocykle w muzeum str. 3
Nowe transgraniczne trasy... str. 4
JEMIOŁA – Czas otrzeźwienia str. 5
Polacy wrócili z pięcioma... str. 8

WTOREK
6 MARCA 2007
NR 27
ROCZNIK LXII
CENA 6 KČ

tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

Fot. JOSEF BEHAN

Mimo że obchody Dnia Kobiet wyszły już niejako z mody, na uroczystość zorganizowaną z tej okazji przez Gminę Sucha Górna przyszło w sobotę tyle ludzi, że sala Domu Robotniczego pękała w szwach. W programie wystąpili: ZPiT „Suszanie", imitator Petr Stebnický, dzieci z polskich i czeskich szkół i przedszkoli oraz górnosuskiej filii Podstawowej Szkoły Artystycznej z Cz. Cieszyna. Na zdjęciu: taniec polskich przedszkolaków. (dc)

OBRADOWAŁA POLSKA SEKCJA »WSPÓLNOTY«

Prezesem pozostał Władysław Niedoba

CZ. CIESZYN **(kor) – Wybory nowego zarządu były głównym punktem programu Konwentu Polskiej Sekcji Narodowej Ruchu Politycznego „Coexistentia-Wspólnota", który odbył się w ub. piątek w siedzibie Kongresu Polaków w Cz. Cieszynie. Zarząd miał dotychczas 15 członków, na piątkowym posiedzeniu poszerzony został do 17 osób. Na prezesa wybrano ponownie Władysława Niedobę.**

Staro-nowy prezes ocenił też ubiegłą 2-letnią kadencję. Najważniejszą sprawą były dla „Wspólnoty" w tym okresie wybory, zwłaszcza komunalne, które odbyły się w październiku ub. roku. Polska Sekcja Narodowa przygotowywała się do nich przez półtora roku.

– *Można by powiedzieć, że wybory do samorządów gminnych wypadły dobrze, bo zdobyliśmy tyle samo mandatów, co w wyborach sprzed czterech lat* – mówi prezes Niedoba. – *Pomimo to trzeba przyznać, że mogło być lepiej. Niestety, nie mieliśmy pieniędzy na przygotowanie solidnej kampanii wyborczej. Dlatego należy podziękować wszystkim kandydatom, gdyż finansowali oni często kampanię z własnej kieszeni.*

Dyskutowano też w piątek o przygotowaniach do Kongresu Ruchu, który odbędzie się w sobotę 14 kwietnia br. w Domu PZKO im. Adama Wawrosza w Trzyńcu Tarasie. Jego celem będzie też m.in. wybór władz „Wspólnoty". Członkowie Polskiej Sekcji Narodowej ustalili, że Sekcja nie wysunie swojego kandydata na prezesa Ruchu i poprze w wyborach dotychczasowego prezesa, przedstawiciela mniejszości węgierskiej, **Laszló Attilę Kocsisa**.

Pytanie do:

MUDr ISABELI FRENCLOWEJ, członkini trzynieckiego Samorządu Miejskiego z ramienia „Coexistentii".

Dlaczego podczas ostatniego posiedzenia Samorządu Miejskiego nie wzięła Pani udziału w głosowaniu nad tak ważną sprawą, jak „optymalizacja polskiego szkolnictwa", czyli faktyczna likwidacja polskiej szkoły na Tarasie? (jak kto głosował można znaleźć na stronach miasta *www.trinecko.cz*).

Dowiaduję się o tym od Pani. Musiało nie zadziałać urządzenie do głosowania. Oczywiście głosowałam przeciwko decyzji Rady Miejskiej. Sama chodziłam do polskiej szkoły, córka również. Zawsze będę stała po stronie Polaków. Po prostu musiało nie zadziałać to urządzenie. Nie zauważyłam tego. Naprawdę głosowałam za zachowaniem polskiej szkoły na Tarasie. **(hs)**

Wsparcie również dla polskich organizacji

TRZYNIEC (hs) – Corocznie Urząd Miasta Trzyńca dofinansowuje działalność kulturalną i sportową w mieście organizowaną przez podmioty prawne oraz osoby prywatne. Wśród tych przedsięwzięć znajduje się również działalność mniejszości narodowościowych.

W tym roku Samorząd Miejski uchwalił granty na działalność kulturalną w wysokości 2,1 mln Kc. Z tego 10 tys. przypadło na działalność Gminy Słowaków, tyle samo przyznano Grekom. Romowie otrzymają 5 tys. Kc. Największa pula, którą uzyskały mniejszości, przypadła polskim organizacjom. Chodzi o sumę 54 tys. Kc. Z tego 30 tys. Kc otrzymał na swoją działalność zespół Oldrzychowice. Wśród organizacji, których wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone, znalazły się też Koła PZKO z Lesznej, Oldrzychowic, Kanady, Nieborów i Gutów. Małą pomoc finansową dostanie również Macierz Szkolna z Oldrzychowic na zorganizowanie jubileuszu 80-lecia Przedszkola „Pogoda". Zarząd Główny PZKO na zorganizowanie Koncertu Świątecznego uzyskał z kasy miasta 5 tys. Kc. Oprócz tego miasto postanowiło wspomóc Trzynieckie Lato Filmowe organizowane przez Klub Kultury 20 tys. Kc.

Mniejszości narodowościowe w Trzyńcu udzielają się również na polu sportowym. Na działalność sportową Trzyniec przeznaczył 2,4 mln Kc. Z tego 12 tys. Kc przyznał Słowakom, 20 tys. Kc Grekom, a 27 tys. Kc Romom. Polska mniejszość również ubiegała się o dofinansowanie. MK PZKO z Lesznej Dolnej otrzyma 13 tys. Kc na zorganizowanie Pucharu Lata, a Macierz Szkolna trzynieckiej PSP z ul. Dworcowej otrzyma na organizację Poprzeczki Majowej 7 tys. Kc.

– *Tak samo jak w minionym roku dokładne informacje o dofinansowaniu zostaną opublikowane na stronach internetowych miasta. Powinno tak się stać w ciągu najbliższych paru dni* – przekazała redakcji **Romana Ševečková** z Wydziału Szkolnictwa, Kultury i Wychowania Fizycznego.

Z budżetu na »Gorolski Świynto«

JABŁONKÓW (kor) – Samorząd uchwalił wreszcie budżet na rok bieżący. Miasto będzie gospodarować z kwotą 153 mln Kc. Jak na razie trudno mówić o konkretnych inwestycjach, bo władze Jabłonkowa czekają na odpowiedź rządu w sprawie dotacji na kilka ważnych przedsięwzięć. Do nich należy m.in. kolejny etap rekonstrukcji czeskiej szkoły przy ul. Leśnej czy utworzenie przy prowadzącej na Słowację drodze strefy przemysłowej „Łomna Miejska". Miasto liczy też na pomoc państwa przy budowie 20 małometrażowych mieszkań mansardowych na osiedlu przy ul. Młyńskiej.

– *Mogę jednak zdradzić, że samorząd wydzielił w budżecie 150 tys. Kc na dofinansowanie tegorocznego jubileuszowego 60. Gorolskigo Święta* – powiedział naszej gazecie wiceburmistrz **Stanisław Jakus**.

UWAGA!

Studia w Polsce

Kancelaria Kongresu Polaków w RC informuje, że posiada już wszystkie materiały i informacje dotyczące egzaminów na studia do Polski. Prosimy o **osobiste**(!) zgłaszanie się kandydatów w Kancelarii, by odebrali potrzebne formularze i zasady rekrutacji na studia. Wykaz kierunków i przedmiotów do egzaminu można przeczytać w szkołach i na stronach internetowych Kongresu Polaków w RC (*www.polonica.cz*). Formularze zgłoszeń należy oddać do 6 kwietnia br. O terminie rozmowy kwalifikacyjnej będziemy jeszcze informować. Informacje o powyższym podaje Kancelaria KP, 558 711 453 lub *kongres@polonica.cz*.

JIŘÍ MOČKOŘ ZOSTAŁ NOWYM REKTOREM UNIWERSYTETU OSTRAWSKIEGO

Nowe wydziały i kierunki

OSTRAWA (mro) – Rektorem Uniwersytetu Ostrawskiego na następne cztery lata jest **Jiří Močkoř**, były dziekan Wydziału Przyrodoznawczego. Mimo że mianowano go już do funkcji 20 lutego br., a swoje obowiązki przejął z początkiem marca, to oficjalna inauguracja jego rządów nastąpi 3 kwietnia br. w auli uniwersyteckiej.

Pytany o priorytety pracy uniwersytetu w najbliższych latach, rektor odpowiada, iż jego głównym celem jest rozszerzenie potencjału edukacyjnego i naukowego UO. – *Chcemy zorganizować nowy wydział studiów społecznych, utworzyć Europejski Instytut Badań Społecznych, wydział sztuk pięknych, studiów muzycznych oraz skoncentrować się na nowoczesnych technologiach w informatyce, biofizyce itd.* – powiedział J. Močkoř.

Wraz z nowym rektorem swoje funkcje objęli też nowi prorektorzy – **Iva Málková** (ds. nauki i kształcenia ustawicznego), **Zbyněk Janáček** (ds. badań naukowych i kontaktów zewnętrznych) oraz **Petr Kazik** (ds. informatyzacji i rozwoju).

Gaz podrożeje

OSTRAWA (wak) – Prognozy analityków rynku gazu okazały się trafione. Niestety. Oznacza to, że od kwietnia br. będziemy płacić wyższe rachunki za gaz. Według Północnomorawskiej Spółki Gazownictwa (Severomoravská plynárenská společnost) oznacza to dla prywatnych odbiorców wzrost opłat o 1,4 proc., a dla odbiorców przemysłowych – 1,8 proc. W ciągu roku przeciętny lokator, który używa gaz tylko na przygotowanie posiłków, zapłaci o 170 Kc więcej.

To pierwsza podwyżka w tym roku, ale być może nie ostatnia. Wszystko zależy od wschodnich dostawców i od cen ropy na światowych rynkach.

Pogoda

WTOREK – Zachmurzenie umiarkowane do dużego. Rano lokalne mgły. Temperatura w nocy od 3 do -3 st. C, w dzień od 10 do 14 st. C.

ŚRODA – Zachmurzenie umiarkowane z rozpogodzeniami. Wieczorem możliwe opady przelotne. Temperatura w nocy od 6 do 2 st. C, w dzień od 11 do 15 st. C.

Pierwsi licencjaci

TRZYNIEC (hs) – W czwartek odbiorą po raz pierwszy w historii dyplom licencjata absolwenci trzynieckiej filii Wyższej Szkoły Handlowej w Ostrawie. Tytuł odbiorą z rąk rektora **doc. PhDr. Josefa Jüngera, CSc.** W tym roku 3,5-letnie studia ukończyło 26 osób.

Studium w Trzyńcu działa od 4 lat, obecnie z 111 słuchaczami. W większości chodzi o pracowników miejscowych firm lub przedsiębiorców, którzy w ten sposób poszerzają kwalifikacje. Jeżeli dopisze zainteresowanie, w przyszłym roku zostanie tu otwarty uzupełniający kierunek magisterski.

ZANIM SKIERUJĄ PACJENTA NA OPERACJĘ

Otwarto poradnię anestezjologiczną

HAWIERZÓW (wak) – W hawierzowskim szpitalu otwarto poradnię anestezjologiczną. Mieści się ona na parterze bloku A (naprzeciwko oddziału dziecięcego), a są w niej badani pacjenci przed zabiegami lub operacjami chirurgicznymi, urologicznymi oraz ginekologicznymi, skierowani tu przez lekarzy pierwszego kontaktu. Badania przebiegają w ramach opieki ambulatoryjnej, rutynowych badań nie będą już więc musieli wykonywać lekarze rejonowi.

W czasie wizyty przedoperacyjnej anestezjolog uzyskuje od pacjenta informacje dotyczące jego zdrowia. Planowany jest wówczas rodzaj wykonania znieczulenia, by do minimum zmniejszyć ryzyko powikłań w czasie zabiegu operacyjnego. Anestozjolog zapoznaje się z wynikami wykonanych wcześniej badań dodatkowych, dokumentacją, a także wynikami ewentualnych wcześniejszych hospitalizacji. Jeżeli jest to konieczne, zleca wykonanie innych badań pozwalających ocenić możliwie najlepiej stan zdrowia pacjenta. Wszystkie te procedury działają na linii poradnia anestezjologiczna – pacjent. Z dokładnym opisem choroby pacjent trafia na oddział szpitalny.

W skład poradni anestezjologicznej wchodzi również poradnia leczenia bólu. Działa ona wprawdzie w hawierzowskiej lecznicy od 2003 roku, była jednak kilkakrotnie przemieszczana. Przychodnia prowadzi chorych z bólem nienowotworowym i nowotworowym skierowanych tu przez lekarzy pierwszego kontaktu oraz innych specjalistów.

Bliższe informacje nt. działalności obu poradni można zyskać pod nr. tel. 596 491 829.

9 771212 422027 07027

tydzień

26 II – 4 III 2007

■ Międzynarodowy Trybunał Sądowy w Hadze orzekł, że Serbia nie dopuściła się podczas wojny w Bośni w latach 1992 – 1995 zbrodni ludobójstwa.

■ Pięcioosobowa rodzina zginęła w wyniku wybuchu gazu w budynku mieszkalnym w krakowskiej Nowej Hucie. Sąsiedzi już od początku roku zwracali uwagę stosownym urzędom na to, że rodzina ma nielegalnie i prowizorycznie podłączony gaz.

■ Rosyjska Służba Nadzoru Weterynaryjnego wystosowała oficjalne pismo do Komisji Europejskiej z propozycją rozpoczęcia rozmów na temat dostaw żywności z Polski do Rosji.

■ Na północy Etiopii zostało porwanych 15 francuskich turystów. Nie wiadomo, kto był sprawcą porwania.

■ Kilkuset rolników protestowało przed polskim Sejmem przeciwko niskim cenom skupu żywca. Uczestnicy wezwali ministra rolnictwa, Andrzeja Leppera, do złożenia dymisji.

■ Niemiecki minister obrony, Franz Josef Jung, opowiedział się za wypracowaniem przez NATO wspólnego stanowiska w sprawie planowanej przez USA budowy systemu obrony przeciwrakietowej w Europie.

■ Podczas trwających od kilku dni starć ulicznych w stolicy Danii, Kopenhadze, zostało rannych co najmniej 80 osób. Przyczyną zamieszek jest decyzja usunięcia dzikich lokatorów z budynku dawnego teatru. Policja aresztowała już ponad 800 osób.

■ Przewodniczący Parlamentu Europejskiego, Hans – Gert Poettering, poinformował, że polski eurodeputowany Maciej Giertych zostanie przesłuchany, a następnie ukarany za publikację ocenianej jako antysemicka książeczki opatrzonej logo Parlamentu Europejskiego.

■ W słowackich Novakach na terenie Wojskowych Zakładów Likwidacji Amunicji doszło do potężnej eksplozji. Zginęły 3 osoby, a ponad 50 zostało rannych. Los 5 kolejnych osób jest nieznany. Szanse, że udało im się przeżyć katastrofę, są równe zeru.

■ Polski minister edukacji, Roman Giertych, na spotkaniu ministrów w niemieckim Heidelbergu powiedział, że w Europie należałoby wprowadzić całkowity zakaz aborcji oraz propagowania homoseksualizmu. Wypowiedź wywołała oburzenie w całej Europie. Premier RP, Jarosław Kaczyński, stwierdził, że chodziło o prywatny pogląd Romana Giertycha, a nie stanowisko polskiego gabinetu.

■ Co najmniej 20 osób zginęło w wyniku uderzenia potężnego tornada w kilku amerykańskich stanach.

■ Peruwiańscy naukowcy odkryli najstarsze obserwatorium słoneczne na półkuli zachodniej. Składa się ono z trzynastu kamiennych wież, których wiek wstępnie został oszacowany na 2300 lat.

■ Zmarł jeden z najwybitniejszych polskich muzyków bluesowych i rockowych, Tadeusz Nalepa.

■ Przedstawiciele 6 mocarstw debatujących nad nową rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nakładającą sankcje na Iran za jego program nuklearny nie osiągnęli pełnego porozumienia.

■ Ponad 1,5 tysiąca osób z organizacji feministycznych i lewicowych wzięło udział w Marszu Solidarności Kobiet, który przeszedł ulicami Warszawy. Uczestnicy marszu protestowali przeciwko proponowanej przez posłów Ligi Polskich Rodzin i częściowo Prawa i Sprawiedliwości nowelizacji Konstytucji RP, zakładającej wprowadzenie przepisu o ochronie życia od chwili poczęcia.

■ Prezydent RC, Václav Klaus, rozpoczął tygodniową wizytę w St. Zjednoczonych. Spotka się tam z amerykańskimi politykami, z którymi przeprowadzi m. in. rozmowy na temat wybudowania na terenie Czech antyrakietowej bazy radarowej USA.

(M. B.)

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

Fot. WŁADYSŁAW OWCZARZY

Dyrektorka Instytutu Sztuki cieszyńskiej filii Uniwersytetu Śląskiego, Małgorzata Łuszczak (z lewej), w obecności kierowniczki Galerii Uniwersyteckiej, Karoliny Fojcik, oraz dyrektora Centrum Plastycznego „Chagall" w Ostrawie, Petra Pavlińáka, podpisuje umowę o współpracy na projekcie „Spotkania Graficzne Czwórki Wyszehradzkiej".

W KARWINIE FRYSZTACIE ODBĘDĄ SIĘ »SPOTKANIA GRAFICZNE CZWÓRKI WYSZEHRADZKIEJ«

Pierwsza umowa podpisana

CIESZYN (o) – W nawiązaniu na udane przedsięwzięcie z 2001 roku pn. „Plastyczne Spotkania Czwórki Wyszehradzkiej", w październiku br. w Galerii Zamkowej „Chagall" w Karwinie Frysztacie przebiegnie nowa akcja pn. „Spotkania Graficzne Czwórki Wyszehradzkiej", na której, jak już sama nazwa wskazuje, obejrzymy dokonania twórcze na polu grafiki w Polsce, Republice Czeskiej, na Słowacji i Węgrzech.

W piątek w Galerii Uniwersyteckiej filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie podpisano pierwszą umowę o współpracy, a w najbliższym czasie podpisane zostaną jeszcze umowy w słowackim Luczencu z Muzeum Nowohradzkim i Galerią oraz z węgierskim przedstawicielem – Nógrad megyei múzeumok igazgatósága w Salgótarjanie.

Każda z biorących w projekcie instytucji przygotuje reprezentacyjną kolekcję grafiki, na którą złoży się 5-10 prac pięciu artystów z każdego kraju. Patronat nad imprezą przyjęły już Komitet Miejski PZKO w Karwinie, Gmina Słowaków w Karwinie oraz Klub Węgierski w Ostrawie.

Reprezentacyjna wystawa w Galerii Zamkowej „Chagall" w Karwinie Frysztacie odbędzie się w dniach 3 października – 4 listopada 2007 r. Z tej okazji zostanie wydany katalog.

Połączenie bez przesiadki

REGION (mro) – W niedzielę zaczął obowiązywać nowy rozkład jazdy pociągów kursujących na terenie województwa. W ramach wprowadzanych zmian uruchomione zostanie całoroczne połączenie weeekendowe z Jeseniku do Opola (w sezonie codziennie). Do ekspresu „Silesia" raz w tygodniu zostanie podłączony wagon sypialny relacji Donieck – Kijów – Kraków – Ostrawa – Praga (i z powrotem), wzmocnione zostanie weekendowe i świąteczne „Pendolino". – *Od grudnia br. po przeprowadzeniu elektryfikacji odcinka od Ostrawy planujemy połączenie Cz. Cieszyna z Ostrawą Centrum już bez przesiadki* – powiedział „GL" rzecznik Czeskich Kolei, **Aleš Ondrůj**.

Bezpieczeństwo na łańcuszku

BOGUMIN/RYCHWAŁD (wak) – Ponad 550 łańcuchów zabezpieczających drzwi założyli dotychczas seniorom obu miast bogumińscy strażnicy. Akcję bezpłatnej instalacji łańcuchów uzupełnioną ulotką, na której znajdują się numery telefonów policji oraz wskazówki, jak się zachować, gdy ktoś puka do naszych drzwi, rozpoczęto w 2003 roku. Osoby powyżej 65. roku życia zainteresowane założeniem łańcucha mogą zażądać jego instalacji osobiście lub telefonicznie.

O tym, jak ważne są ostrzeżenia oraz apele policji, by nie wpuszczać nieznanych osób do mieszkania, przekonały się już w lutym br. trzy starsze kobiety. Pod pozorem dokonania pomiarów potrzebnych do wymiany okien weszło do mieszkania 86-letniej staruszki we Frydku-Mistku dwóch mężczyzn. Podczas, gdy jeden z nich z nią rozmawiał, drugi ukradł z pokoju jadalnego 40 tys. Kc. W Hawierzowie rzekomy kontroler sieci wodociągowej ukradł 76-letniej kobiecie 4 tys. Kc, a w Cz. Cieszynie. Tymczasem w kieszeni jednej z dwóch kobiet wydających się za pracownice wydziału ds. socjalnych znalazło się 90 500 Kc. Były to uciułane na starość oszczędności 80-letniej kobiety.

moim zdaniem

DANUTA

Nareszcie(?) wiosna

W zeszłym roku napisałabym tytuł bez pytajnika. Mroźna, śnieżna zima ciągnęła się przez trzy miesiące i chyba każdy wyglądał wiosny z utęsknieniem. W tym roku jest inaczej. Nawet ci, którzy zimę nie za bardzo lubią, przyznają, że jednak jej brakowało. Ja osobiście ciągle czekałam, kiedy nadejdzie, aż stało się jasne, że nie będzie jej wcale. Pozostał dziwny niedosyt, jakby coś nie było w porządku. I choć nadal ca wiosna zawsze budzi we mnie pozytywne odczucia, to jednak w tym jest ta radość taka jakaś niepełna...

Myślę, że podobnie jak zatarły się jasne granice między porami tak zacierają się coraz bardziej granice między wieloma innymi dziedzinami w życiu zarówno jednostek, jak i całego społeczeństwa. Przykłady nasuwają się same. A wraz z nimi pytania: Czy można w pełni cieszyć się w Wigilię z kolęd i błyskającego światełkami drzewka, skoro kolędy i ubranie choinki mamy już przez cały grudzień? Czy mogą przeżywać moment zawarcia związku żeństwa jako przełomowe wydarzenie w życiu te pary, które przez kilka lat żyją zupełnie tak samo, jak w małżeństwie? Uważam, że widziałam już zresztą oznajmienia ślubne, gdzie zamiast „wkroczą na drogę życia" figurowało: „potwierdzą istniejący stan rzeczy".

Nasi przodkowie granice postawione mieli jasno: narzeczeństwo, żeństwo, post – karnawał. Dziś mamy wolność, każdy może układać życie, jak mu się podoba. Normy dotyczące tego, kiedy co wypada, zanikają nie, większość nie traktuje poważnie. Wydają się zbędne. Na pewno w sensu siłą je komuś narzucać. Myślę jednak, że stan ten jest jednym wodów, dlaczego dzisiejszy człowiek, mając na ogół w miarę wszystko pod dostatkiem, nie umie się cieszyć życiem. Najbardziej widoczne jest sławnych i bogatych ludzi, którzy mogą pozwolić sobie na wszystko, czego im się zachce, wyjechać, dokąd im się podoba. Często dziwią dlaczego jest wśród nich tyle osób cierpiących na depresje, utapiających czucie bezsensu życia w alkoholu, sięgających po narkotyki.

Być może odpowiedź jest prosta. Zabrakło im zimy przed wiosną.

chlupova@gl

Zahamować ekspans

OSTRAWA (mro) – 20 mln Kc z kasy Unii Europejskiej i 8 mln Kc z budżetu województwa i partnerów akcji – to środki, którymi w ciągu 4 lat będzie rozporządzać województwo, by wypleniło rdestowiec (sachaliński, ostrokończysty i jego odmianę czeską) z koryta rzeki Morawki do 10 proc. jego obecnego stanu.

Chodzi o ocalenie koryta Morawki począwszy od samej tamy po Frydek-Mistek na odcinku Parku Krajobrazowego „Beskidy" – także chronionego w ramach programu „Natura 2000". Teraz rdestowiec zarasta dolinę rzeki na 350 ha powodując erozję brzegów oraz wypierając autochtoniczne rośliny. W pierwszym roku akcji przewiduje się opryski chemiczne, w dalszych latach nawet usuwanie niczne. Do tego celu została niczna 14-osobowa grupa pracowników łość prac będzie nadzorowana specjalistów od ekologii, biologii turystyki oraz gospodarki.

Dodajmy, że rdestowiec zo wadzony do Europy w 1825 r. ponii i ze względu na swoją i walory estetyczne był zaleca upraw jako roślina ozdobna maskująca, wręcz genialnie się do żywopłotów (nawet 4-m wysokości). Od 1930 roku się jej niekontrolowaną, wręcz zyjną ekspansję w całej Europ

»Stolik« z Sienkiew

OSTRAWA (mro) – O dzie Henryka Sienkiewicza będzie jutro o godz. 16 na spotkani Polskiego" w Domu Książki (1. piętro). Spotkanie będzie ne z „chrztem" publikacji es slawistyki „Henryk Sienkiew dycja – Współczesność – R której „ojcem chrzestnym" znawca literatury polskiej hab. **Jan Malicki** z Uniwersy skiego w Katowicach. Wystąp **Anna Zura**, autorka publikac ceptualizacja nazw barw w kach« Henryka Sienkiewicza všem« Alojzego Jiráska".

ciekawostki

Spłatali babci figla

80-letnia królowa Elżbieta II potrzebowała trochę czasu, żeby się uśmiechnąć, kiedy wnuczkowie spłatali jej figla. Po dokonanej przez nich zmianie nagrania na automatycznej sekretarce monarchini, dzwoniący słyszeli m.in.: – *Tutaj Liz. Chwilowo nie siedzę na tronie...* Pełne powitanie nagrane przez wnuków Elżbiety II brzmiało: – *Tutaj Liz. Chwilowo nie siedzę na tronie. Aby połączyć się z Filipem wciśnij jeden, z Karolem – dwa. Jeśli chcesz połączyć się z Corgis wciśnij trzy.* Chodziło o małżonka monarchini księcia Filipa, następcę tronu księcia Karola i ukochane psy Elżbiety. Elżbieta II początkowo była trochę zniesmaczona, wkrótce doceniła jednak pomysłowość wnuków 24-letniego Williama i 22-letniego Harry'ego, a dowcip nawet ją rozbawił – donoszą brytyjskie media. Wnukowie od pewnego czasu oswajają królową z techniką. Nauczyli już monarchinię m.in. wysyłać SMS-y i wprowadzili ją w arkana SMS-owego języka skrótowców w rodzaju „gr8" – great (świetnie).

Demokracja w sieci

Zakończone w niedzielę estońskie wybory parlamentarne były pierwszymi na świecie, w których można było głosować za pomocą Internetu. Z tego sposobu skorzystało ponad 30 tys. wyborców czyli prawie 3% uprawnionych. Estońskie wybory elektroniczne nie ograniczały się jedynie do terytorium kraju. Drogą internetową mogli brać w nich udział Estończycy mieszkający w wielu państwach. Wg wstępnych danych, przytaczanych przez obserwatorów oraz media fińskie, drogą elektroniczną nadeszły głosy z 40 krajów. Estończycy głosowali w ten sposób w wyborach parlamentarnych po raz pierwszy, ale walory tego systemu mieli okazję poznać już w roku 2005. Wówczas wypróbowano go w wyborach samorządowych. Skorzystało z niego ok. 9 tys. osób. Na możliwość wprowadzenia głosowania internetowego w Estonii wpłynął fakt, że w tym niewielkim kraju istnieje dobrze działający system indywidualnych elektronicznych kart identyfikacyjnych. Używa się ich np. jako biletów elektronicznych w środkach transportu, służą też jako karty biblioteczne, dowody tożsamości. Do oddania głosu przez Internet konieczna jest właśnie taka karta i czytnik. Wg ocen obserwatorów, wprowadzenie głosowania elektronicznego wpłynęło pozytywnie na frekwencję wyborczą. Jak powiedział Juhan Kivirahk, jeden z fińskich socjologów monitorujących głosowanie, co najmniej jedna szósta wyborców nie mając takiej możliwości pozostałaby w domach.

Burmistrz na rowerze

Burmistrz miasta Meksyk M Ebrard zapowiedział, że wszy cownicy ratusza będą raz w t cu jeździć do pracy na rowe spopularyzować ten środek tu. Okazuje się jednak, że nie muszą się tego nauczyć. Nie nistwo powstrzymuje miesz meksykańskiej metropolii o szania się po ulicach na rowe bez znaczenia jest bowiem przed kierowcami, którzy nie wiecznymi korkami nie prz ją przepisów drogowych. N pasy przeznaczone specjalnie werzystów są ustawiczn ne przez innych uczestników Ratusz zorganizuje więc kursy miejskiej jazdy dla ków administracji oraz miasta. Uczestnicy zapoznają in. z bezpiecznymi dla rowe trasami, z dala od głównych

W »INTERKLUBIE« WYSTAWA DLA MAŁYCH I DUŻYCH MIŁOŚNIKÓW MOTORÓW

Motocykle w muzeum

„Motocykl duży – mały, każdy w sobie coś ma" to nazwa i motto wystawy, którą w sali wystaw „Interklub" w Karwinie Frysztacie na rynku Masaryka przygotowało Muzeum Ziemi Cieszyńskiej w Cz. Cieszynie. Te dwukołowe pojazdy napędzane silnikami od samego początku wzbudzają wiele emocji i zaciekawienia wśród przedstawicieli wszystkich generacji – od tych najmłodszych, dopiero co dosiadających swoich pierwszych dwukołowych rowerków, po doświadczonych kierowców.

Historia tego środka lokomocji sięga XIX wieku, kiedy to (jak mówi encyklopedia) **Gottlib Daimler** i **Wilhelm Maybach** skonstruowali w latach 1885–86 pierwszą dwukołową maszynę „motocykl", żeby sprawdzić właściwości wynalazku Daimlera – silnika spalinowego. Chociaż oni sami przestali się dalej interesować owym nowym pojazdem, znalazło się wielu innych naśladowców. Inne źródła pierwszeństwo przyznają Francuzowi **Luisowi G. Perrauxowi**, który wspólnie z **P. Michauxem** w latach1868–69 zastosował maszynę parową do napędu bicykla. Jednak pojazd zasługujący w pełni na nazwę motocykl to pojazd zbudowany w 1892 roku przez Francuza **Felixa T. Milleta**. Miał on 5-cylindrowy silnik, ramę ze stalowych rur, stalowe szprychy i obręcze oraz ogumione koła.

Pierwszymi seryjnymi producentami motocykli byli monachijczycy **Hildebrandt** i **Wolfmüller**, którzy od 1894 roku produkowali dziennie ok. 10 motocykli. Za prekursorów na terenach dzisiejszej Republiki Czeskiej, a dawniej Monarchii Austro–Węgierskiej, uważani są natomiast księgarz **Václav Kliment** i **Václav Laurin** z Mladej Boleslavi, którzy zaczynali od produkcji welocypedów, ale już w 1889 roku zaprezentowali pierwszy motocykl w monarchii napędzany jednocylindrowym silnikiem umocowanym w środku ramy. Silnik miał elektryczny zapłon, a jego obsługa koncentrowała się na kierownicy. Napęd przenosił się na tylne koło przy pomocy płaskiego paska. Zastosowana wtedy koncepcja konstrukcji motocykli z małymi zmianami zachowana została po dziś dzień.

Modele motocykli z całego świata oblegane były najbardziej przez dzieci.

Fot. WŁADYSŁAW ONCZAEREZY

Piękny motocykl Harley–Davidson Softtail Cystom swoją wielkością wzbudzał podziw.

Na wystawie – dedykowanej dużym i małym – prezentowane są duże i małe motocykle znanych marek (Jawa, CZ), które jeszcze niedawno jeździły po drogach, a często i polach. Pokazane są też unikatowe „maszyny" oraz kolekcja modeli. Miłośników motocyklowego sportu zainteresują natomiast zdjęcia, kroniki i wiele informacji poświęconych zawodom, np. na torze wyścigowym Masaryka w Brnie czy też zawodom w naszym regionie, jak w Cierlicku „O lampkę górniczą" (w latach 1965–1990) lub Piotrowickiej Kotlinie (od 1977 roku), a także trofea i wieńce laurowe.

Chociaż wystawa we frysztackiej sali wystawowej na rynku Masaryka otwarta będzie aż do 21 października br., to warto przyjść jak najwcześniej, gdyż za niedługo wraz z rozpoczęciem sezonu zniknie z wystawy piękny motocykl Harley–Davidson Softtail Cystom (model z br. ważący bez paliwa i innych dodatków 303 kg).

Autorką scenariusza wystawy jest **Jiřina Pavlíková**, aranżację przygotował **Pavel Žabka**. Wystawę można zwiedzać od wtorku do piątku w godz. 9–12 i 12.30–17, w soboty w godz. 9–13 i niedzielę w godz. 13–17. **(o)**

Nowe okna dla kościołów

CZESKI CIESZYN (gam) – Dwa kościoły w Cz. Cieszynie otrzymają nowe okna. Chodzi o Kościół czeskobraterski Na Rozwoju oraz kościółek Kościoła braterskiego przy ul. Frydeckiej. Miasto wesprze te inwestycje dotacją w wysokości 100 tys. Kc w wypadku świątyni Na Rozwoju, drugi kościół otrzyma aż 200 tys. Kc.

- *Wsparcie finansowe uchwalił samorząd miasta, oba Kościoły wnioskowały jednak o większe sumy* – powiedział wiceburmistrz **Milan Pecka**. W świątyni Na Rozwoju przypuszczalne koszty osiągną 1,8 mln Kc, jednak nie są w to zaliczone prace murarskie i rusztowanie. Ponieważ wierni nie są w stanie zebrać tylu pieniędzy w przeciągu jednego roku, część robót zostanie przeprowadzonych w 2006 r.

W obiekcie z okresu międzywojennego znajdują się jeszcze pierwotne witraże, które dziś praktycznie się już rozpadają. – *Chcemy zainstalować nowe witraże z ramami z plastiku, jednak przy zachowaniu pierwotnych motywów. Musimy również wykonać podwójne okna. Energia cieplna jest coraz droższa, a w ławkach mamy zaprowadzone elektryczne ogrzewanie. Miejscowi chłopcy nam od czasu do czasu rzucają kamieniami do okien. Przez powstałe w ten sposób dziury wieje potem wiatr* – stwierdza pastor zboru **Stanisław Kaczmarczyk**. Na firmę, która przeprowadzi wymianę okien, został już ogłoszony przetarg.

Fot. HALINA SIKORA

Kościół Na Rozwoju doczeka się nowych okien.

Kościół Na Rozwoju został wzniesiony w 1926 r., podczas gdy kościółek na Frydeckiej w trzy lata później. Pierwotnie powstały jako świątynie dla wiernych wyznania ewangelickiego. Zapotrzebowanie na ich budowę powstało po podziale Cieszyna w 1920 roku. Wtedy miasto nad Olzą zamieszkiwali ewangelicy trzech narodowości. Podczas gdy Niemcy inicjowali budowę kościoła Na Rozwoju, Czesi kościółka na Frydeckiej, a Polacy wznieśli w 1932 r. kościół Na Niwach.

W NIEDZIELĘ ZMARŁ TADEUSZ NALEPA

Odszedł ojciec polskiego bluesa

Przed pół rokiem – 12 sierpnia ub. r. – mogliśmy go widzieć w Wędryni. **Tadeusz Nalepa** zagrał ze swoimi młodszymi kolegami z zespołu „Free Blues Band" na Zlocie. Skarżył się wówczas w wywiadzie dla naszej gazety, że nie jest w najlepszej formie fizycznej – miał problemy z kręgosłupem. – *Ale postaram się, żeby nikt tego nie zauważył* – mówił przed koncertem. Kto by pomyślał, że te problemy zdrowotne były dużo poważniejsze. W niedzielę wieczorem media podały, że T. Nalepa, zwany ojcem polskiego bluesa, zmarł w wieku 64 lat po długiej chorobie...

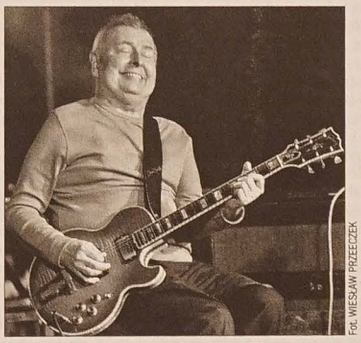

Fot. WIESŁAW PRZEŔĘCZEK

W sierpniu ub. roku Tadeusz Nalepa zagrał na Zlocie w Wędryni. Według polskich mediów był to ostatni koncert w jego życiu.

Jeden z najwybitniejszych polskich muzyków bluesowych urodził się w 1943 r. w Zgłobniu k. Rzeszowa. Swoją karierę muzyczną rozpoczął od wyróżnienia w kategorii duetów – wraz z **Mirą Kubasińską** (późniejszą żoną) – na II Festiwalu Młodych Talentów w Szczecinie w 1963 r. W dwa lata później założył grupę „Blackout" i zaczął komponować muzykę do tekstów Bogdana Loebla. Zespół istniał do końca 1967 r., wydając 7 płyt. W 1968 r. Nalepa założył grupę „Breakout" – nazwa sugerowała przełom w ówczesnych konwencjach muzyki.

Zespół „Breakout" nagrał przez 13 lat m.in. takie płyty, jak „Blues", „Karate" i „Kamienie". Do największych przebojów Nalepy i jego grupy należą „Gdybyś kochał, hej!", „Poszłabym za tobą", „Kiedy byłem małym chłopcem". Zespół działał do 1980 roku, później Nalepa występował i nagrywał najczęściej pod własnym nazwiskiem. W jego zespołach grywali najwybitniejsi muzycy, a jego piosenki śpiewały największe gwiazdy polskiej estrady.

W 1986 r. pismo „Jazz Forum" przyznało mu tytuły najlepszego: muzyka, kompozytora, gitarzysty. W 1993 r. został laureatem Nagrody im. Marii Jurkowskiej, przyznawanej przez Program II Polskiego Radia. W 2003 r. zaś Nalepa został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Można powiedzieć, że na Zaolziu T. Nalepa był częstym gościem. Już na samym początku lat 70. ub. wieku zagrał z „Breakoutem" w czeskocieszyńskim „Piaście". Wspominał później w wywiadzie dla „GL": – *Ten wypad za południową granicę zapadł mi w pamięci o tyle, że był to pierwszy wyjazd za Olzę. Po drugie zaś był to rok 1970, czyli zaledwie dwa lata minęły od „Praskiej Wiosny" i jej zdławienia przez armie państw Układu Warszawskiego, w tym armię PRL–u. Ktoś mi zadał wtedy pytanie: „Co pan robił 21 sierpnia 1968 r.?". Odpowiedziałem gestem – pokazałem długie włosy. Nie mogłem zatem być w wojsku...*

Później – w latach 1986 i 1999 – był gościem Zlotu w Bystrzycy. W 2006 r. przyjechał ponownie na Zlot, tym razem do Wędryni. Mówił, że z zespołem „Free Blues Band" gra mu się dobrze i że nie spieszy się z wydaniem nowej płyty. „Polskie Nagrania" wydały bowiem wówczas całą kolekcję płyt „Breakoutu" na CD, planowały zaś wydanie wszystkich płyt solowych artysty. – *Nie należy przesadzać* – wyjaśniał.

Przepraszał też za to, że zagrał na koncercie tylko kilka utworów. – *Kiedy przyjadę następnym razem, na pewno zagram dłużej* – obiecywał.

Nie będzie już następnego razu... **(kor)**

Woldboya

FELIETON WŁADYSŁAWA SIKORY

»Czarne łabędzie«

Na swe 75. urodziny doc. dr Drahomír Šajtar (ur. 17 VI 1922 w Zabłociu koło Bogumina, zamieszkały w Ostrawie Porubie) przygotował książkę: „Básník Eduard Bagrickij" (nasza recenzja: „Słowo o Edwardzie Bagrickim" – 15 I 1998), zaś na swe 85. urodziny w książce „Černé labutě"; podtytuł „Bagrickiego", mówił o dziejach tzw. „południowo–zachodniej, odeskiej grupy w literaturze rosyjskiej". Frankofil D. Šajtar zbliżył się do literatury rosyjskiej dzięki bibliotece ojca, w której widniały obok rosyjskiej klasyki dzieła Dostojewskiego, Tołstoja, Czechowa, zatem proza; do poezji zbliżył się na swych studiach uniwersyteckich, bohemistycznych.

Można sądzić, że nasz literaturoznawca ma słabość do romantyzmu. Stąd występuje przeciwko krytycznemu traktowaniu jego prozy przez ideowe kręgi. Widzi w niej, podobnie jak u innych starszych pisarzy i poetów rosyjskich, właśnie nuty romantyczne, łączące się bardziej z rewolucją z 1905 roku niż z Październikową. Wspomnijmy tutaj także Aleksandra Grina, Konstantego Paustowskiego... Pasternaka czy Achmatowa, to już sprawa rozdźwięków ze Stalinem, Chruszczowem czy Brężniewem. Sprawa, którą poznaliśmy także u nas nad Olzą. Pisałem na ten temat:

„Coraz częściej sobie uświadamiam, że na pewno będziemy wracać do tamtego czasu; nie tylko twórcy, ale także czytelnik z widzem. Idzie o samopoczucie narodów żyjących na zachód od Rosji. Wtenczas, wobec absurdalnej rzeczywistości ideowo–politycznej, ludzie swobodnej woli zaczęli utwarzać swój świat wyobcowany, świat ładu i piękna, sztuki. Unikając „praktycznego socjalizmu", więc tzw. batonu, ludzie zaczęli przechodzić w świat ułudy, szukali wokół siebie czegoś, co jest do przyjęcia: piękna, duchowych wartości. Ów swoisty głód sprzyjał podnoszeniu wymagań estetycznych, artystycznych. Usiłowano niejako dowieść, że poza światem narzucanym istnieje świat lepszy, prawdziwszy i rzetelniejszy, ale w wyobraźni. Dziś wszystko to odwraca się na pięcie z powodu rzekomej niewypłacalności takich pojęć, jak dobro, piękno czy w ogóle wyższe wartości duchowe. Idzie dziś o to, jak by najskuteczniej łowić w zmąconej wodzie, jak by urwać więcej, coraz więcej. Nadszedł czas pogrążania tego, co ludzkie. Dlatego właśnie mówimy o powracaniu, o odsłanianiu tego, czym potrafilibyśmy się bronić przed natarczywością uświęconej bzdury ideowej. Do ponownego zaakceptowania ducha wyobraźni, sztuki. W aktualnym czasie, kiedy im dalej, tym gorzej i beznadziejniej, jest nam potrzebne antidotum. Można się sprzeciwiać jedynie wartościami, takimi wartościami, takimi argumentami, które niezbicie dowodzą, kim był lub kim jest człowiek na przestrzeni stuleci..."

Czytało się „Czarne łabędzie" z satysfakcją przezwyciężania „nieudacznictwa", z satysfakcją trwałej wartości i ze świadomością pozostawania człowiekiem. A trzeba nam dopełniać luki ze studiów. Tym bardziej, że „W kulturze też, zatem w pamięci, naród odnajduje swe korzenie oraz źródło obrony własnej tożsamości i niezawisłości" (Kard. Stanisław Dziwisz– „Świadectwo"..., s. 144).

Raport Za Olzy

Jak unikać pułapek

O tzw. szybkich pożyczkach już pisałam w tej rubryce. Wracam dziś do tematu, bo okazuje się, że liczba osób popadających w długi z roku na rok u nas wzrasta. Dzieje się tak dlatego, że często nie bardzo wiedzą one, w co tak naprawdę mogą się uwikłać, pożyczając pieniądze bez opamiętania na lewo i na prawo.

Kiedy bank nie pomoże

Kredyty i pożyczki można uzyskać u nas zarówno w instytucjach sektora bankowego, jak i w instytucjach niebankowych. Banki udzielają kredytów tym klientom, którzy ich zdaniem nie przedstawiają większego ryzyka i co do których można przypuszczać, że będą w pełni wypłacalni. W wypadku większych sum banki wymagają zresztą zabezpieczeń spłaty pożyczki, takich jak hipoteka, poręczenie albo zastaw. Wielu jednak klientów, co zrozumiałe, nie przedostanie się przez tak ustawione sito. Nie mają raczej szansy na kredyt osoby, które w przeszłości nie wywiązały się ze spłaty kredytu bankowego albo poręczyli komuś, kto okazał się niewypłacalny lub nierzetelny. Nazwisko takiego klienta znajdzie się w rejestrze dłużników. Wtedy po kredyt do banku nie warto już chodzić, natomiast można jak najbardziej próbować szczęścia w takich firmach, jak Homecredit, Cetelem, Cofidis i inne. Klienci reprezentujący najwyższy stopień ryzyka, którzy nie mają szansy zdobyć pożyczki ani w banku, ani w wyżej wymienionych firmach, są łatwym łupem instytucji zajmujących się dostarczaniem „szybkich pożyczek" wprost do mieszkania.

FOT. MARCIN SANTARIUS

Kto pyta, nie błądzi

Zanim więc zdecydujemy się na rozwiązanie trudnej sytuacji finansowej poprzez zaciągnięcie kolejnej, tym razem „szybkiej", pożyczki, zastanówmy się, czy aby naprawdę wyczerpaliśmy już wszystkie inne możliwości i sposoby. Warto poradzić się doradcy finansowego. Jeżeli żadnego nie znamy, spróbujmy dowiedzieć się u znajomych lub przyjaciół. Po konsultacji z fachowcem może się okazać, że nasza sytuacja wcale nie jest taka beznadziejna, jak na pozór mogłoby się wydawać.

Jeżeli chcemy wziąć pożyczkę, aby kupić coś, na co akurat przyszła nam ochota, pomyślmy, czy nie lepiej byłoby zwrócić się do instytucji oferujących spłaty ratalne, jak Cetelem czy Homecredit. Pożyczki takie są wprawdzie droższe od tych uzyskiwanych w banku, ale z kolei o wiele tańsze, aniżeli „szybkie pieniądze" dostarczane do domu.

Jeżeli zaś pieniądze są nam potrzebne po to, aby spłacić nimi poprzedni dług, powinniśmy jak najszybciej z „szybkiej pożyczki" zrezygnować. O ewentualnych problemach ze spłatami kredytu należy niezwłocznie poinformować kredytodawcę i z nim spróbować rozwiązać zaistniałą sytuację. W wielu wypadkach można z całej, zdawałoby się beznadziejnej, sytuacji wyjść bez konieczności kolejnego zadłużania się ponad miarę.

Skoro jednak po rzetelnym namyśle zdecydowaliśmy się zaprosić przedstawiciela firmy oferującej „szybkie pożyczki", powinniśmy pamiętać o tym, aby proponowaną umowę przeczytać uważnie, w skupieniu, zwracając uwagę na najdrobniejsze nawet szczegóły. Faktem jest, że długie teksty pełne zawiłych sformułowań mają klienta zrazić do dokładnego czytania. Ponadto ludzie przed zawarciem umowy o pożyczce są tak żądni pozytywnego rozpatrzenia sprawy, że podpisaliby w takiej chwili niemal wszystko. Strach, wątpliwości i przeróżne „ale" zaczynają się dopiero później. Jeżeli wydaje nam się, że czegoś w umowie nie rozumiemy, powinniśmy poprosić o wypożyczenie tekstu umowy na jakiś czas, aby móc go dokładnie przestudiować. Później można zasięgnąć porady innych zaufanych osób lub doradcy finansowego. Należy też pamiętać o tym, że oprocentowanie bywa podawane jako oprocentowanie miesięczne i nie musi uwzględniać innych kosztów związanych z kredytem. Pytać trzeba też o wskaźnik RPSN (roční procentní sazba nákladů – rzeczywista roczna stopa oprocentowania). Na jego podstawie można dopiero wywnioskować, czy kredyt jest dla nas korzystny. Wskaźnik ten uwzględnia koszty związane z przyznaniem, obsługą czy spłatami kredytu. Pamiętajmy o tym, że kredyt powinien opłacać się przede wszystkim nam. W niektórych też wypadkach po spłacie części długu dochodzi do automatycznego otrzymania kolejnej pożyczki (tzw. revolving). W ten sposób teoretycznie firma może nam pożyczać pieniądze bez końca, czy tego chcemy, czy nie.

Na brak klientów nie narzekają

Wśród instytucji zajmujących się udzielaniem szybkich pożyczek prym wiodą na naszym rynku brytyjska spółka Provident Financial i czeska spółka Profireal. Ta pierwsza działa w Republice Czeskiej od 1997 roku. Ma ponad 25 filii, w których pracują 3 tysiące przedstawicieli handlowych. Profireal na czeskim rynku istnieje już od 1994 roku, ale szybkie pożyczki ma w swej ofercie dopiero od 2000 roku. Pomimo że chodzi o pożyczki bardzo drogie, na brak klientów takie firmy bynajmniej nie narzekają. Pod koniec 2005 roku na przykład Provident Financial w RC miała 230 tys. klientów, którzy w tym jednym tylko roku pożyczyli prawie 80 mln funtów, czyli ponad 3 miliardy koron. Liczby te mówią same za siebie. Profireal w 2006 roku udzieliła swoim klientom pożyczki i kredyty na sumę prawie 3 mld koron. Rok wcześniej – za 2,37 mld koron.

I na koniec taka ciekawostka: Stowarzyszenie Czeskich Konsumentów od lat walczy z niebezpiecznym zadłużaniem się czeskich rodzin. Na początku 2006 roku ruszyła kampania oświatowa pod nazwą „Podpisać możesz, przeczytać musisz". Tekst zawiera wiele rad praktycznych, jak i gdzie możemy pożyczyć pieniądze, nie musząc się obawiać, że w pewnej chwili znajdziemy się goli i głodni na bruku. Kampanię pomogła sfinansować właśnie spółka Provident Financial, która sama słynie z udzielania bardzo drogich pożyczek...

HENRYKA BITTMAR

KOLARSTWO GÓRSKIE W CENTRUM UWAGI

Nowe transgraniczne trasy rowerowe

Turystyka rowerowa w naszym regionie ma przed sobą nowe perspektywy. Kolarze z polskiej i czeskiej strony granicy już mogą się cieszyć: gmina Istebna otrzyma dofinansowanie na utworzenie tras rowerowych w rejonie przygranicznym. Projekt o nazwie „Produkt turystyki kwalifikowanej na polsko-czeskim pograniczu – utworzenie i promocja transgranicznych tras kolarstwa górskiego – etap 1" zostanie zrealizowany z 75-procentowym dofinansowaniem ze środków Programu INTERREG IIIA Czechy-Polska Fundusz Mikroprojektów Euroregionu Śląsk Cieszyński. Partnerem projektu, zgłoszonego przez wójta gminy Istebna, Danutę Rabin, jest gmina Bukowiec.

Jak informuje **Wiesław Legierski**, koordynator projektu, pomysł ma na celu utworzenie i promocję nowego unikatowego produktu turystyki kwalifikowanej o charakterze transgranicznym, obejmującego górskie tereny obszaru pogranicza polsko – czeskiego. Projekt skierowany jest dla szerokiej grupy pasjonatów kolarstwa górskiego z krajów europejskich, zwłaszcza Polski i Republiki Czeskiej. Głównym celem jest podniesienie poziomu atrakcyjności turystycznej gmin położonych na terenach górskich obszaru całego Euroregionu Śląsk Cieszyński. Zakres projektu obejmuje opracowanie wspólnej strategii działania samorządów i podmiotów branży turystycznej w zakresie obsługi niezwykle prężnie rozwijającego się ruchu kwalifikowanej turystyki, przygotowanie kompleksowej oferty aktywnego wypoczynku dla turysty-kolarza i umożliwienie korzystania z niej potencjalnym klientom z całej Europy. Zostaną również zorganizowane co najmniej dwie imprezy kolarskie w Istebnej z wykorzystaniem powstałych tras obejmujących gminy po czeskiej stronie granicy (imprezy planowane są na maj i czerwiec). W planach znalazło się też opublikowanie przewodnika turystyki kwalifikowanej (5000 szt.), kart rabatowych (10 000 szt.) i utworzenie portalu internetowego. Rowerzyści już mogą się cieszyć: powstanie minimum 10 tras kolarstwa górskiego o zróżnicowanym charakterze, stopniu trudności, czasie przejazdu i długości w terenie, nakierowanych na amatorów kolarstwa górskiego w różnych jego odmianach.

W gminie Istebna i w całych Beskidach prężnie rozwija się ruch turystyki kwalifikowanej i sportu jednocześnie, jakim jest kolarstwo górskie. Organizacja imprez kolarstwa górskiego spotyka się z bardzo pozytywnym odbiorem przez uczestników zarówno z Polski, jak i z RC. Projekt o wartości 46 900 zł jeszcze w 2006 r. uzyskał dofinansowanie w wysokości 35 175 zł i realizowany będzie w okresie luty – październik br. Już teraz szczegółowo planowane są poszczególne etapy realizacji. Partnerzy projektu starają się określić działania, które powinny zostać podjęte, aby przyciągnąć rowerzystów z obu stron granicy na nowe trasy.

Najciekawsze pomysły, to stworzenie sieci jednolicie oznakowanych „Miejsc przyjaznych dla rowerzysty" oraz utworzenie specjalnej (unikatowej na skalę krajową i europejską) Rowerowej Karty Rabatowej.

Urząd Gminy Istebna stara się włączyć do realizacji pomysłu również przedstawicieli branży turystycznej, przedsiębiorców, hotelarzy, właścicieli restauracji, aby w optymalny sposób wypromować gminę. Jak twierdzi W. Legierski, należy wypracować wspólną strategię, plan działania w zakresie obsługi rozwijającej się mocno turystyki rowerowej. W najbliższym czasie uzgodnione zostaną także formy wdrożenia wspominanej Rowerowej Karty Rabatowej oraz Miejsc Przyjaznych Rowerzystom. Perspektywy dla rozwoju turystyki rowerowej w gminie Istebna i w całym przygranicznym obszarze górskim rysują się więc niezwykle ciekawie. Gmina Istebna jest otwarta na współpracę i korzystanie z unijnych pieniędzy. Wraz z partnerskimi gminami czeskimi zrealizowała już wcześniej kilka projektów, które miały na celu nawiązanie ściślejszej współpracy i wypromowanie przygranicznego regionu.

ELŻBIETA MYSZ...

Na utworzonych transgranicznych tra... sach odbędą się w najbliższym sezonie ... najmniej dwie imprezy kolarskie.

Projekt współfinansowany jest ... ze środków Unii Europejskiej

Wyniki 36. Zjazdu Gwiaździstego

Biegi – dziewczyny

Przedszkole, klasa 1: 1. Sara Halová (Milików), 2. Izabela Wacławek (Bukowiec), 3. Aneta Byrtus (Bystrzyca), 4. Ewa Onderek (Mosty k. J.), 5. Julia Kawulok (Nawsie), 6. Nikola Byrtus (Bukowiec).

Klasa 2-3: 1. Karolina Teofil (Mosty), 2. Dominika Zogata (Bukowiec), 3. Anna Wróblewska (Mosty), 4. Tereza Hóta (Milików), 5. Magdalena Morcinek (Cz. Cieszyn), 6. Joasia Sznapka (Bystrzyca).

Klasa 4-5: 1. Teresa Teofil (Mosty), 2. Aneta Hamrozi (Jabłonków), 3. Ewa Szotkowska (Jabłonków), 4. Anna Onderek (Mosty), 5. Dominika Bocek (Łomna D.), 6. Justyna Jochymek (Bukowiec).

Klasa 6-7: 1. Aneta Klus (Jabłonków), 2. Barbora Niedoba (Mosty), 3. Natalia Kluz (Mosty), 4. Dominika Bielesz (Bystrzyca), 5. Jolana Mazur (Bystrzyca), 6. Magdalena Mitura (Cz. Cieszyn).

Klasa 8-9: 1. Izabela Czernek (Bystrzyca), 2. Maria Brózda (Jabłonków), 3. Aneta Ondraszek (Wędrynia), 4. Nela Kawulok (Mosty), 5. Renata Marosz (Mosty), 6. Barbara Borska (Bystrzyca).

Biegi – chłopcy

Przedszkole, klasa 1: 1. Dwaid Martynek (Mosty), 2. Dawid Kičerka (Bystrzyca), 3. Marian Jochymek (Bukowiec), 4. Szymon Czader (Wędrynia), 5. Patrik Baron (Jabłonków), 6. Michał Rusz (Bystrzyca).

Klasa 2-3: 1. Marek Grycz (Trzyniec 1), 2. Paweł Sikora (Łomna D.), 3. Marek Szpyrc (Jabłonków), 4. Adam Patola (Bukowiec), 5. Andrzej Kantor (Milików), 6. Wiktor Peprník (Wędrynia).

Klasa 4-5: 1. Filip Zogata (Bukowiec), 2. Janusz Jochymek (Bukowiec), 3. Dawid Bielesz (Bystrzyca), 4. Tomasz Jochymek (Jabłonków), 5. Radek Chraścina (Milików), 6. Henryk Molin (Cz. Cieszyn).

Klasa 6-7: 1. Eugeniusz Jochymek (Jabłonków), 2. Dominik Hóta (Bystrzyca), 3. Jakub Kluz (Mosty), 4. Tomasz Byrtus (Jabłonków), 5. Jakub Wróblewski (Mosty), 6. Vojtěch Kawulok (Jabłonków).

Klasa 8-9: 1. Daniel Teofil (Mosty), 2. Adam Wróblewski (Mosty), 3. Józef Ćmiel (Jabłonków), 4. Tomasz Kadłubiec (Jabłonków), 5. Tomasz Kukucz (Cz. Cieszyn), 6. Karol Mitura (Cz. Cieszyn).

Slalom – dziewczyny

Przedszkole, klasa 1: Barbara Fierla (Cz. Cieszyn), 2. Anna Fierla (Cz. Cieszyn), 3. Agata Staszowska (Milików), 4. Jola Byrtus (Trzyniec 1), 5. Joanna Branna (Bystrzyca), 6. Joanna Škňouřil (Bystrzyca).

Klasa 2-3: 1. Anna Kadłubiec (Hawierzów Błędowice), 2. Natalia Kobielusz (Jabłonków), 3. Andrea Pokorná (Karwina), 4. Karolina Utíkal (Sibica), 5. Beata Bilous (Karwina), 6. Monika Cieślar (Bystrzyca).

Klasa 4-5: 1. Daniela Ćmiel (Milików), 2. Janina Byrtus (Trzyniec 1), 3. Sabina Krajčírik (Milików), 4. Małgorzata Lebeda (Wędrynia), 5. Krystyna Turoń (Bystrzyca), 6. Monika Mrózek (Bystrzyca).

Klasa 6-7: 1. Lenka Jadamus (Trzyniec 6), 2. Stefania Jachnicka (Jabłonków), 3. Monika Wantuła (Wędrynia), 4. Izabela Kufa (Cz. Cieszyn), 5. Urszula Waszut (Jabłonków), 6. Anna Janeczek (Bystrzyca).

Klasa 8-9: 1. Barbara Franek (Trzyniec 6), 2. Aneta Kopeć (Wędrynia), 3. Barbara Łakota (Wędrynia), 4. Natalia Tacina (Jabłonków), 5. Michaela Martynek (Jabłonków), 6. Weronika Pytlik (Karwina).

Slalom – chłopcy

Przedszkole, klasa 1: 1. Karol Brózda (Łomna D.), 2. Grzegorz Molin (Cz. Cieszyn), 3. Michał Heczko (Bystrzyca), 4. Jakub Utíkal (Cz. Cieszyn), 5. Tomasz Cymorek (Bystrzyca), 6. Marek Heczko (Bystrzyca).

Klasa 2-3: 1. Mateusz Wantuła (Wędrynia), 2. Bogdan Hajduk (Gródek), 3. Bogdan Pytlik (Karwina), 4. Adam Badoszek (Cz. Cieszyn), 5. Wojciech Kantor (Bystrzyca), 6. Marek Kufa (Cz. Cieszyn).

Klasa 4-5: 1. Adam Farny (Wędrynia), 2. Adam Martynek (Bystrzyca), 3. Jakub Zogata (Bukowiec), 4. Szymon Wantuła (Wędrynia), 5. Dominik Bojko (Bystrzyca), 6. Tadeusz Łakota (Wędrynia).

Klasa 6-7: 1. Paweł Pyszko (Bystrzyca), 2. Filip Novotný (Jabłonków), 3. Skotnicki Nowak (Cz. Cieszyn), 4. Bogdan Zmuda (Cz. Cieszyn), 5. Jakub Marosz (Wędrynia), 6. Patrik Cyhan (Hawierzów Błędowice).

Klasa 8-9: 1. Tadeusz Martynek (Bystrzyca), 2. Stefan Wawreczka (Wędrynia), 3. Natan Mazur (Trzyniec 1), 4. Daniel Szpyrc (Wędrynia), 5. Andrzej Mazur (Jabłonków), 6. Daniel Heczko (Bystrzyca).

Klasyfikacja łączna szkół

1. Bystrzyca 480 pkt. (234 – biegi i 246 – slalom), 2. Jabłonków 369 (213 i 156), 3. Wędrynia 309 (96 i 213), 4. Mosty k. J. 287 (253 i 34), 5. Czeski Cieszyn 244 (60 i 224), 6. Bukowiec 204 (187 i 17), 7. Trzyniec J 194 (111 i 83), 8. Milików 158 (97 i 61), 9. Trzyniec VI 97 (10 i 87), 10. Karwina 83 (0 i 83), 11. Łomna D. 81 (56 (31 i 25), 12. Hawierzów Błędowice 42 (0 i 42), 13. Gródek 38 (0 i 38), 14. Sibica 29 (9 i 20), 15. Koszarzyska 28 (25 i 3), 16. Sucha Górna 26,50 (0 i 26,50), 17. Nawsie 21 (16 i 5), 18. Gnojnik 8 (1 i 7), 19. Cierlicko 5,50 (0 i 5,50), 20. Olbrachcice 4 (0 i 4), 21. Olbrachcice 0 (0 i 0).

Konsulat Generalny RP w Ostrawie ufundował nagrodę dla najlepszego biegacza – Mateusz Ligocki z Istebnej, dla największego pechowca w slalomie – Gerson Mazur z Oldrzychowic, dla początkującego biegacza – Katarzyna Štěpánková z Bystrzycy. Beskid Sport ufundował nagrody dla najmłodszych uczestników – Zuzanki Cieślar z Trzyńca 1 oraz Adriana Skupienia z Jabłonkowa. W tym roku zmieniono też zasady przyznania memoriału Jasia Kondelki. Z powodu pogody nie mogły się odbyć sztafety, więc przyznano go najlepszej ekipie biegaczy z Istebnej.

(Opr. J...)

Każdy człowiek jest podszyty tandetą.

Krzysztof Kłopotowski

Nr 270

Memioła

DODATEK LITERACKO-ARTYSTYCZNY

Redakcja Kazimierz Kaszper ◆ Materiały prosimy przesyłać pod adresem „GL" lub pocztą elektroniczną: k.kaszper@tiscali.cz ◆ Numer zamknięto 2. 3. 2007

Pouczenia starostów cieszyńskich

Zbliża się wiosna, czas miłości, a w ślad za tym także i ślubowań dozgonnej wierności małżeńskiej. Przypominamy w związku z tym mowy starostów weselnych z końca XIX wieku, wydane nakładem *Edwarda Feitzingera* w Cieszynie (1887) pt. *Starosta weselny, czyli zbiór mów używanych przy weselach u ludu polskiego na Szląsku austryackim*. Dodajmy, że w Księstwie Cieszyńskim starostowie weselni odgrywali kluczową rolę w obrzędzie zaślubin. Byli to zwykle bliscy krewni młodożeńców, cieszący się powszechnym szacunkiem obywateli i obdarzeni znacznym talentem oratorskim.

Stan wielekroć więcej uciśniony

(Mowa do młoduchy)

Umiłowana młoducho a spółsiostro moja! Dziś wprawdzie przychodzi twe umienione przedsięwzięcie do skutecznego wykonania. Pomija i kończy się czas twego panieństwa, twego wolnego stanu a twej panieńskiej swobody. Naprzeciw temu nadchodzi a poczyna się czas i sposób twego dalszego towarzystwa, syce w niektórych okolicznościach też wesołego, ale podobno wielekroć więcej uciśnionego, różnym krzyżem i frasunkiem obdarowanego stanu manżelskiego. Opuszczasz swe miłe rodzice i przyłączasz się ku twemu będącemu mężowi. A dałby Bóg, aby to przedsięwzięcie twoje szczęśliwe i błogosławione stać się mogło. Że ty tedy on swobodny stan panieński opuszczasz, a do tego manżelskiego stanu wstępujesz, żadnej nieprzystojnej przez to wiecy nie czynisz. Albowiem Pan Bóg zaraz na początku świata, jeszcze w stanie niewinności w raju między naszemu pierwszemi rodzicami ten stan zarządził i ustanowił. Apostoł Paweł w liście do Koryntian mówi, że ci, którzy do stanu manżelskiego wstępują, przez to nie grzeszą, ale że utrapień takowi wiele mieć będą, dlatego też ten stan manżelski zowią szkołą krzyżową, wszakże jest on święty i Bogu miły, tylko ci, którzy do niego wstępują, powinni się umiejętnie rządzić a sprawować. (...) Jeśli tedy, umiłowana, tych przedniesionych słów i powinności przestrzegać będziesz, a naprzeciw mężowi twemu poddaność, wierność, uczciwość, pomoc i pobożność wyświadczać i pokazywać, k temu osobliwie z jego już w starości zeszłemi rodzicami w zgodzie żyć, staniesz się uczęstną owego błogosławieństwa Bożego, które jest opisane w księgach Mojżeszowych.

Chlub sobie miłość

(Mowa do żenicha)

Umiłowany żenichu! Słyszałeś, jakie piękne nauczanie nasz pan przełożony tej twojej oblubienicy dawał, jak by w tym stanie świętym manżelskim, do którego dziś społem w imieniu Bożym wstępujecie, żyć. Ja tobie od mojej strony chcę też krótkie pouczenie dać, według którego byś w tym stanie manżelskim żyć i jakobyś naprzeciw manżołce swej sprawować miał. Król Salomon w przypowieściach swoich powiada: „Kto znalazł żonę, znalazł rzecz dobrą, musi i powinien się z nią umiejętnie obchodzić, osobliwie tedy mąż ze swoją żoną. Jak napomina apostoł Paweł w liście do Koryntian: „Mężowie, umiłujcie żony swoje, a nie bądźcie surowymi przeciwko nim". Przytem też wstępujesz do związku przyjacielstwa z jej wszystkiemi pokrewnymi, przyjacielami, a osobliwie z jej rodzicami. Apostoł Paweł zachwalając taką miłość mówi: „Trzy są rzeczy przyjemne przed Bogiem i przed ludźmi: zgoda braci, przyjaźń jednego z drugim, a gdy się mąż i żona ze sobą miłują i zgadzają". Dlatego też i ty chlub sobie miłość, a ona cię prowadzić będzie, naśladuj miłość, a ona osłodzi wszystkie przeciwności twoje. Jeśli tedy w tym stanie manżelskim miłość naśladować i w bojaźni Bożej chodzić będziesz, staniesz się nieomylnie uczestnikiem tego błogosławieństwa, które Pan Bóg obiecywał.

(Pisownia zgodna z oryginałem)

FRASZKI

Co nęci

Polonijnym patriotom
łza się w oku kręci,
ale nad miłość do Polski
dolarowy raj bardziej nęci.

Sprzątamy

Sprzątamy świat,
pouczamy o tym dzieci...
A może by tak
po prostu nie śmiecić?

Wyczerpanie

Kiedy się zdolności
twórcze wyczerpały,
na starość jedynie
fraszki pozostały.

Włodzimierz Gołkowski

Autor (ur. 1926) był od 1964 r. przewodniczącym rezydium MRN w Ustroniu, w latach 1975-82 naczelnikiem miasta. Nakładem Muzeum Ustrońskiego ukazał się zbiór jego fraszek Trochę myśli.

Przeszedłem przez własne piekło

● Adrien Brody o przygotowaniach do roli Szpilmana w filmie Romana Polańskiego „Pianista" ●

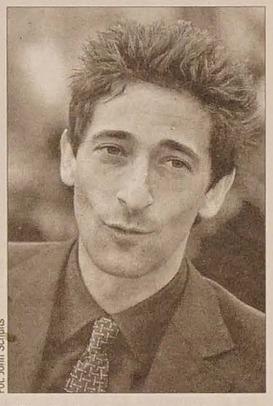

Fot. John Schults

Adrien Brody

Byłem człowiekiem z innego świata niż Władysław Szpilman. Wszystko, przez co on przeszedł i co tak świetnie, bez krztyny sentymentalizmu, ale dokładnie opisywał, było kompletnie obce mojemu doświadczeniu. Dlatego postanowiłem sobie od razu: „Muszę sprawdzić, zrozumieć". Przez kilka miesięcy uczyłem się grać na fortepianie, ćwiczyłem dzień w dzień po trzy, cztery godziny, pokochałem Chopina, którego muzyki słucham do dzisiaj. Przede wszystkim jednak chciałem doświadczyć, czym jest kompletna samotność, niepewność. Ja wtedy wszystko postawiłem na jedną kartę. Nie wiem, czy zdobyłbym się na to jeszcze kiedykolwiek dla jakiejkolwiek roli. Odizolowałem się od świata. Rozstałem się ze swoją dziewczyną, przestałem się odzywać do przyjaciół. Wyniosłem się z mieszkania, a żeby mnie nic nie kusiło, wyjechałem z Nowego Jorku. Sprzedałem samochód, rzuciłem w kąt komórki. Szpilman był głodny i wychudzony, więc prawie przestałem jeść. W krótkim czasie straciłem 15 kilogramów. Dziennikarze potem nieustannie pytali mnie o te 15 kilo. Jak schudłem? Na jakiej diecie byłem? Czułem się tak, jakbym miał udzielać porad w kobiecym piśmie w dziale dla otyłych. A ja przeszedłem przez własne piekło. Kiedy pojawiłem się na planie, byłem tak wycieńczony, że niemal mdlałem z osłabienia. Z głodu byłem gotowy rzucić się na jedzenie, które przywożono nam podczas zdjęć. Inaczej chyba nie zagrałbym Szpilmana.

(Adrien Brody gra detektywa w filmie Hollywoodland, w którym reżyser Allen Coulter próbuje rozwikłać zagadkę śmierci George'a Reevesa, aktora, który w latach 50. osiągnął sławę kreując rolę Supermana w telewizyjnym serialu, a w 1959 zginął od kuli we własnej sypialni. Jego śmierć nigdy nie została wyjaśniona. Film Hollwoodland wszedł niedawno na ekrany kin w Polsce.)

W „Gazecie Ustrońskiej" wywiad Moniki Niemiec z Kazimierzem Kaszperem. Publikujemy fragmenty zawierające opinie na temat kondycji Zaolzian na przełomie stuleci.

Czas otrzeźwienia

Wydawało się, że po roku 1990 na Zaolziu zapanują piękne czasy dla Polaków, a tu spada liczba naszych rodaków, spada zainteresowanie sprawami narodowościowymi, panuje kapitalizm i komercja.

– Euforia po 1990 roku była na pewno nieuzasadniona, a idealistyczne wyobrażenia na temat demokracji i społeczności obywatelskiej bardzo szybko skorygowało życie. Nie ma sensu wracać do emocji, które wtedy towarzyszyły człowiekowi. Każde wspomnienie swojej naiwności życiowej jest bolesne. Myślę, że teraz, po okresie rewolucyjnej euforii, przyszedł czas otrzeźwienia. W ramach tego otrzeźwienia, ja osobiście liczę, żę parę osób znajdzie drogę do wewnętrznej harmonii. A wewnętrznej harmonii bez myślenia o sobie w kategoriach jednoznacznej przynależności, także narodowej, nie osiągniemy. Dlaczego mówię o harmonii? Ponieważ duchowość jest jedynym elementem niezmiennym, bez względu na to, co się w gospodarce, polityce, ideologii dzieje. Zwracając uwagę na harmonię wnętrza, porządek, higienę życia, można wiele przemycić, także to, co istotnie przestało być popularne, z czym się istotnie przestali identyfikować Zaolzianie. Myślę tu o polskości, o kulturze polskiej, o elementach uniwersalnych, jakie w tej kulturze są. W obecnych czasach są one mocno negowane przez polityków i dziennikarzy. Zaczynają dominować wsteczne tendencje dziewiętnastowieczne i w IV Rzeczpospolitej silnie kłania się Sienkiewicz. Dopóki się z tym nie zrobi porządku, będą mieli kłopoty ze swoją tożsamością wszyscy polonusi żyjący poza krajem – w Czechach, na Litwie, na Ukrainie. Oni poszukują drogi porozumienia z ojczyzną, a tu napotykają mur innego spojrzenia na polskość.

Od 1981 do 1992 roku pracował pan w „Głosie Ziemi Cieszyńskiej", a ta gazeta ma zupełnie inny charakter. Można powiedzieć, że odniosła komercyjny sukces, nie może jej odebrać lokalnego rynku reklam ani „Gazeta Wyborcza", ani „Dziennik Zachodni". Ale tam proporcje między reklamą a tekstami są zachwiane. Jak pan to ocenia?

– To pismo musi na siebie zarobić i jego polityka jest dla mnie w pełni zrozumiała. Nasza sytuacja (pism zaolziańskich – red.) jest z jednej strony komfortowa, z drugiej trudna. Mając zapewniony byt, można by osiąść na laurach i przestać się starać. To jest jednak bardzo nierynkowe myślenie. W czasach, w których żyjemy, z którymi musimy się, chcąc nie chcąc, pogodzić, to jest myślenie niemoralne. To jest skazywanie siebie, grupy ludzi, która to pismo wydaje i grupy ludzi, która je czyta, na margines. Stawianie tylko na przetrwanie, a nie na rozwój jest utrzymywaniem naszych czytelników w złudnym przeświadczeniu, że pieniądze i tak się znajdą. Że nie trzeba wyzwalać w sobie żadnej aktywności, zdrowej drapieżności w celu zapewnienia sobie bytu. W pewnym momencie można się ocknąć poza czasem, poza światem, w skansenie. Ale nie w skansenie polskim czy czeskim, tylko w ogólnonarodowościowym skansenie nieudaczników.

POLECAMY

WŁODZIMIERZ NOWAK:

Obwód głowy

Każde pogranicze i w każdym rozumieniu jest terytorium tak fascynującym, że warto się na nie zapuszczać. Wszystko jedno, czy to geograficzny styk między krainami i narodami: inne krajobrazy i język, inne potrawy i obyczaje, a mimo to wszystko się przenika, współżyje, niekiedy jedno niszczy drugie, ale w rezultacie – współumiera. Albo styk między epokami: tą, która trąci myszką, i tą nowoczesną. Między systemami politycznymi. Zbrodnią i szlachetnością. Głupotą i przytomnością umysłu. Nadzieją i jej brakiem.

Szczególnie zaś ciekawe jest przełamywanie granic. Moment, w którym Obcy (może być też tym Wrogim, Złym, Gorszym) staje się tylko Innym, a niekiedy nawet Swoim. Przejście od Obcego do Swojego to zapewne najbardziej fascynująca z możliwych wypraw.

Na takie właśnie pogranicze zabiera czytelnika **Włodzimierz Nowak** we wspaniałym zbiorze reportaży *Obwód głowy*. Nie musimy jechać daleko w egzotyczny świat albo na odległe tajemnicze wyspy. Pogranicze można – jeśli się tylko chce – odnaleźć już w Warszawie, a cóż dopiero w nadoodrzańskich Słubicach i we Frankfurcie, w wioskach i w miasteczkach, które kiedyś były Niemcami, a dziś są Polską.

Nowak daje nam w swojej książce wspaniałą kolekcję ludzkich typów: od prawdziwych działaczy społecznych po niedoszłego właściciela burdelu, od Niemca, który służył w polskiej partyzantce, po Niemców nazistowskich zbrodniarzy, pokazuje, że miłość matki przybranej i matki biologicznej może być tak samo silna i że obie kobiety – Mama i Mutti – (jak w tytułowym reportażu) mogą się zaprzyjaźnić dzięki miłości do tej samej córki. Widzimy ludzi świętych i nieświętych, heroicznie dobrych i po prostu złych, maluczkich i gigantów, mocno stąpających po ziemi i zagubionych, skrzywdzonych i krzywdzicieli. Ma czas, by zgłębiać ich losy. Ma cierpliwość, by słuchać świeżych życiowych mądrości, ale też pozbawionego sensu bełkotu. Dał mu anioł stróż reportażu odporność na spotkanie z kanaliami, choć niektóre z nich po bliższym poznaniu już tak strasznymi kanaliami nie są. I nie pozwolił, by ugrzązł w stereotypach.

A nade wszystko ma Nowak pędzel w piórze, więc korzysta z pełnej palety barw i odcieni. Oraz niesłychaną wrażliwość słuchu, która pozwala skupić się na szeleście, zarejestrować pukanie w drugie dno, a nie tylko wystawiać uszy na krzyk, co nie znaczy, że krzyku w tej książce brak.

Obwód głowy to książka znakomita. Ten zbiór reportaży ma też coś, co dziś szczególnie istotne – wartość dydaktyczną. Nie każe wierzyć w jedną prawdę, ale zachęca, by zrozumieć. Historia Niemca walczącego przeciwko powstańcom warszawskim albo polskiego lekarza-naukowca patrioty, który, choć to mało szlachetne i rycerskie, posługuje się trucizną (bo takie były akurat czasy), albo opowieść o polskim przemytniku ludzi idących przez graniczną Nysę do dostatnich Niemiec i o niemieckich robotnikach z Bochum, którzy nie rozumieją, dlaczego akurat w Gliwicach, a nie w ich fabryce (pracują tam od dziesięcioleci i dotąd wszystko było dobrze), robi się lepsze samochody – aż proszą, by przestać oglądać świat w czerni i bieli, lecz pomyśleć. Zachęcają, by przestać oglądać polsko-niemieckie pogranicze jako pasmo zbrodni, grzechów, wrogości i win.

Może być tak jak w Gubinie-Guben, gdzie w bólach rodzi się euromiasto, wspólne, rozdające po równo Polakom i Niemcom radości i smutki. Nie ma tu wrzasku: „Zapomnijmy o tym co było!". Jest prośba: „Wyobraźmy sobie, że może być lepiej". To ważne w chwili, gdy nasi publicyści, krok za politykami, woleliby, by wierzyć w dziedziczną wrogość Polaków i Niemców, której szczęśliwie nie ma.

PAWEŁ SMOLEŃSKI

Telewizja

WTOREK 6 MARCA

■ TVP 1

5.45 Tak jak w Unii **6.00** Kawa czy herbata? (mag.) **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Czerwony traktorek - Drabina (s.) **8.55** Sali Mali - Pozowanie (s.) **9.05** Domowe przedszkole **9.35** Teletubisie (s. anim.) **10.00** Dwie strony medalu (s.) **10.55** Mieszkać w Europie - Pod strzechą **11.15** Polacy na Syberii - Syberyjskie Ateny **11.45** Agrobiznes **12.00** Wiadomości **12.10** Moda na sukces (s.) **12.55** Klan (s.) **13.25** Plebania (s.) **13.50** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.15** Bulionerzy - Wyścig (s.) **14.40** Na misyjnym szlaku - Wyjrzyj przez okno **15.00** Wiadomości **15.10** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie... **15.35** Wyjeżdżam - zostaję **16.05** Moda na sukces (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Na celowniku (mag.) **17.30** Klan (s.) **18.00** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.30** Plebania (s.) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.20** Laura - śmierć zapisana w kartach (film franc.) **22.10** Sprawa dla reportera **22.45** Z refleksem **23.05** Misja specjalna (mag.) **23.40** Sfora (film pol.) **0.40** Cisza (film pol.) **2.05** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie...

■ TVP 2

5.45 Statek miłości (s.) **7.20** cerkiew.pl **7.40** Globert przedstawia niezwykły świat natury **8.05** Na dobre i na złe (s.) **9.00** Pytanie na śniadanie **9.45** Panorama **10.44** Święta wojna - Kapitan Ochłap (s.) **11.10** Sąsiedzi - Jaś czy Małgosia **11.35** Magnum - Teksańska Błyskawica (s.) **12.25** Allo, Allo (s.) **13.00** Niesforne aniołki (s.) **13.30** Jesteś tym, co jesz (s.) **14.00** Europa da się lubić - Nieprzekupna **14.55** Dr Quinn (s.) **15.45** Program lokalny **16.00** Panorama **16.25** M jak miłość (s.) **17.25** Karino - Najcięższa próba (s.) **18.00** Zorro (s.) **18.25** Panorama flesz **18.30** Program lokalny **18.45** Panorama **19.05** Jeden z dziesięciu **19.35** Parodia jest dobra na wszystko **20.05** M jak miłość (s.) **21.05** Magazyn Ekspresu Reporterów **22.00** Panorama **22.20** Biznes **22.45** Desperaci - nieznana historia PRL-u. Kryptonim „Podmuch" **23.15** Liga Mistrzów skróty **0.05** Miasto Boga (film brazyl.) **2.15** Podróż do kraju kobiet (film franc.).

■ TV KATOWICE

7.45 Aktualności **7.50** Gramy dla was **8.24** Przegląd prasy **8.25** Kamera Kuriera **8.45** Schlesien Journal **12.00** Świat kuriera **15.45** Aktualności **15.50** Trening z mistrzem **16.10** Rozmowa dnia **17.00** Plus minus **17.45** Aktualności sportowe **18.00** Aktualności **18.20** Relacje **18.30** Aktualności **18.32** Magazyn Meteo **18.45** Raport z akcji **19.00** Zbliżenia filmowe **19.15** Bliżej natury **19.40** Cogito (mag.) **19.50** TV Katowice zaprasza **20.00** Telekurier **20.55** Trzeci wymiar **21.45** Aktualności **22.15** Plus minus **22.40** Reportaż społeczny **23.00** Sportowy wieczór **23.54** Ostatnie dni sław Sharon Tate (film franc.) **0.45** Plus minus **1.15** Trzeci wymiar **2.07** Plus minus **2.15** 30 minut **2.40** Ostatnie dni sław Sharon Tate (film franc.).

CISZA
Polski film obyczajowy, 2001, 85 min
TVP 1, wtorek 6. 3., godz. 0.40
Reżyseria: Michał Rosa
Występują: Kinga Preis, Bartosz Opania, Irena Burawska, Laura Konczarek, Ilona Ostrowska, Jolanta Fraszyńska, Jerzy Matula.

Rok 1978. Szymon, bawiąc się z kolegami, niechcący staje się sprawcą tragicznego wypadku samochodowego, w którym giną rodzice kilkuletniej Magdy. To wydarzenie odciska niezatarte piętno na psychice chłopca. Mijają lata. Szymon, kolejarz, podrywa na dyskotece Magdę, bizneswoman. Dziewczyna początkowo niechętna, potem coraz bardziej zafascynowana wielbicielem, odbywa niezwykłą wyprawę w przeszłość, aby wreszcie znaleźć ciszę i spokój.

■ POLSAT

6.00 Wstawaj! Gramy! **6.50** Sidła miłości (s.) **8.00** Halo! Kasa! **8.55** Roseanne (s.) **9.25** Rodzina zastępcza - Straszna szafa (s.) **10.00** Sekret Laury (s.) **11.00** Ambush Makeover (s.) **11.30** Samo życie (s.) **12.00** Dom nie do poznania (s.) **12.55** Jesteś moim życiem (s.) **13.55** Pierwsza miłość (s.) **14.45** Świat według Bundych (s.) **15.15** Rodzina zastępcza (s.) **15.50** Wydarzenia **16.30** Interwencja (mag.) **17.00** Gra w ciemno (pr. rozryw.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Samo życie (s.) **20.00** Piotr Bałtroczyk przedstawia **21.00** Królowa ringu (film USA) **23.30** Chirurdzy (s.) **0.25** Nasze dzieci **1.20** Magazyn sportowy **3.20** Nocne randki.

KRÓLOWA RINGU
Film obyczajowy USA/Niemcy
Polsat, wtorek 6. 3., godz. 21.00
Reżyseria: Charles S. Dutton
Występują: Meg Ryan, Omar Epps, Timothy Daly, Charles S. Dutton, Skye McCole Bartusiak, Sean Bell, Dean McDermott.

Jackie Kallen pracuje jako sekretarka, ale mimo wysokich kompetencji czuje się niedoceniana. Postanawia sama zająć się karierą. Od lat interesuje się boksem, zna wielu ludzi z tej branży, więc wydaje się, że rola menedżera promującego młode talenty byłaby dla niej idealnym zajęciem. Start w nowym zawodzie jest bardzo trudny, ale Kallen nie poddaje się. Zauważa, że uliczny rozrabiaka Luther Shaw oprócz silnego ciosu i woli walki, ma zadatki na króla boksu. Jednak chłopak ma trudny charakter i podchodzi do współpracy bez entuzjazmu.

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Śpiewanki **9.05** Teleranek **9.15** Klocki (dla dzieci) **9.30** Jesteśmy z Słowacji **9.45** Jan Drda **10.00** Wiadomości **10.05** Příkopy (s.) **11.00** Talk show Jana Krausa **11.40** Uwięzieni za żelazną kurtyną (cykl dok.) **12.00** Wiadomości **12.30** Sama w domu (mag.) **13.25** Ćwiczmy z TVC **13.35** Chłopaki w akcji (mag. kul.) **14.00** Moda - Ekstrawagancja - Maniera (mag.) **14.25** 13 komnata Martina Zounara **15.00** Wiadomości **15.05** Oczarowanie (s.) **16.00** Zaczarowane przedszkole **16.30** Nauka jest zabawna (pr. cykl.) **16.55** Pomagajmy sobie **17.15** AZ-kwiz (teleturniej) **17.40** Czarne owce (pr. publ.) **17.55** Prognoza pogody **17.57** Minuta z przyrody **18.00** Wiadomości regionalne **18.15** Dom - to sztuka (poradnik) **18.40** Żywe serce Europy **18.45** Wieczorynka **18.56** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport **20.00** William – Jak zostać księciem 2/2 (dok.) **21.05** Wszystko party (talk show) **21.50** Dziennik Ostrawiaka **22.05** Główny podejrzany (s.) **23.50** Wiadomości, prognoza pogody, sport **0.00** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **0.05** Polityczne spektrum **0.30** Polityczne morderstwa **1.25** Mieszkać - to sztuka **1.50** AZ-kwiz **2.10** Ally McBeal.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS **6.30** Wiadomości regionalne **7.15** Wydarzenia w regionach **7.50** Panorama **8.30** Reporterzy TVC **9.00** Dzień dobry z Moraw i Śląska **11.25** AZ-kwiz **11.45** Żywe serce Europy **12.00** Auto Moto Revue **12.25** Styl (mag.) **12.50** Babilon (mag.) **13.15** Game Page (mag.) **13.35** Boisko 7 (dla dzieci) **15.50** Świat książek (mag.) **16.05** Planeta Nauki **16.25** Dołącz do nas (pr. publ.) **16.45** Buly (mag. + transmisja meczu hokeja na lodzie) **19.35** Wiadomości w języku migowym **19.50** Ćwiczmy z TVC **20.00** Kinobox (mag.) **20.25** Studio piłki nożnej - Liga Mistrzów (transmisja meczu) **23.50** Klub dokumentalny: Wszystko się zmienia **0.40** Pieśń brata Słońce **1.20** Wieczór na temat... Jeden świat **2.35** Regiony TVC24.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.30** Nieziemska miłość (s.) **9.25** Złapać spadającą gwiazdę (film kan.-USA) **11.05** To morderstwo, napisała (s.) **11.55** Gliniarz i prokurator (s.) **12.50** Stefanie (s.) **13.50** JAG (s.) **14.45** Świat według Bundych (s.) **15.15** Dziewczyny Gilmore'a (s.) **16.05** Veronica Mars (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** Odłożone sprawy (s.) **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **21.20** Kryminalne zagadki New York (s.) **22.10** 112 (pr. cykl.) **22.50** Czarny orzeł (film USA) **0.35** Brygada ratunkowa (s.) **1.15** Szybka wygrana **2.40** Talk show.

■ PRIMA

6.30 Moby Dick i Mighty Mightor (s. anim.) **7.00** Szansa bez granic (pr. roz.) **8.40** Płomienie namiętności (s.) **9.40** Dzika kotka (s.) **10.40** Więzy rodzinne (s.) **11.45** „Ber nebo neber" **12.55** Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) **13.25** Krok za krokiem (s.) **13.55** Sinan Toprak (s.) **14.55** Kameleon (s.) **16.00** Medicopter (s.) **18.00** 5 kontra 5 (pr. roz.) **18.43** Wiadomości regionalne **18.45** Minuty regionu **19.00** Wiadomości, sport, prognoza pogody **19.25** Pomoc domowa (s.) **20.00** Bardzo delikatne związki (s.) **21.15** Top 10 **22.25** Closer (s.) **23.25** Nowojorscy gliniarze (s.) **0.25** Conan Barbarzyńca (film USA) **2.50** Zapytaj o przyszłość.

CZEGO PRAGNĄ KOBIETY
Komedia USA, 2000, 120 minut
Polsat, środa 7. 3., godz. 21.00
Reżyseria: Nancy Meyers
Występują: Mel Gibson, Helen Hunt, Marisa Tomei, Alan Alda, Ashley Johnson, Mark Feuerstein, Lauren Holly.

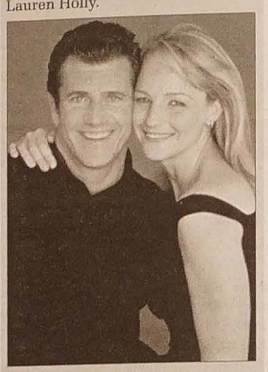

Nick Marshall (Mel Gibson) za wszelką cenę chce awansować na dyrektora agencji reklamowej. Zarząd jednak znalazł na to miejsce lepszego kandydata - kobietę. Nick coraz częściej zaczyna sięgać po alkohol. Przydarza mu się nieszczęśliwy wypadek, którego skutkiem ubocznym jest szczególna zdolność poznawania myśli kobiet. Najpierw jest trochę przerażony nowym darem, ale z czasem zaczyna robić z niego użytek. Teraz Nick rozpoczyna walkę o swoje wymarzone stanowisko.

ŚRODA 7 MARCA

■ TVP 1

5.45 Wpisani w krajobraz **6.00** Kawa czy herbata? (mag.) **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Nastoletni geniusze (film austral.) **9.00** Domisie - Odkrywcy (s.) **9.30** Teletubisie (s. anim.) **10.00** Dwie strony medalu (s.) **10.55** Kuchnia z Okrasą - Lasagne po włosku i po polsku **11.15** Rue Wiertz 60 - Badania, nauka i innowacje - droga do rozwoju **11.45** Agrobiznes (mag.) **12.00** Wiadomości **12.10** Moda na sukces (s.) **12.55** Klan (s.) **13.20** Plebania (s.) **13.50** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.15** Recepty Jedynki - Dłonie **14.30** Raj **15.00** Wiadomości **15.10** Kwadrans na kawę **16.05** Moda na sukces (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Na celowniku (mag.) **17.30** Klan (s.) **18.00** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.30** Plebania (s.) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.20** Gorzka lekcja (film USA) **22.00** Polacy **22.40** Z refleksem **23.05** Program firmowy (pr. public.) **23.20** Les Polonais **23.55** Serpico (film USA) **2.05** Słodka woda (film franc.).

■ TVP 2

5.40 Statek miłości (s.) **7.15** Znaki czasu **7.40** Globert przedstawia niezwykły świat natury **8.05** Na dobre i na złe - Niebezpieczny jadłospis (s.) **9.00** Pytanie na śniadanie **9.45** Panorama **10.43** Smacznego! - Na dobry początek **10.45** Święta wojna - Bercik IQ Dworniok (s.) **11.15** Sąsiedzi - Przebudzony talent (s.) **11.40** Magnum - Podwójne niebezpieczeństwo (s.) **12.35** Przygody Tarzana (film kanad.) **13.00** Niesforne aniołki (s.) **13.30** Agnieszka Osiecka **14.35** ...z Mazurskiej Nocy Kabaretowej (pr. rozryw.) **14.55** Dr Quinn (s.) **15.45** Program lokalny **16.25** M jak miłość (s.) **17.25** Karino - Cena sukcesu (s.) **18.00** Zorro (s.) **18.25** Panorama flesz **18.30** Program lokalny **19.05** Jeden z dziesięciu **19.40** KabareTOP czyli Kabaretowa Lista Przebojów **20.20** Bayern Monachium - Real Madryt (Liga Mistrzów) **22.55** Panorama **23.10** Biznes **23.30** Liga Mistrzów - skróty **0.30** Przypadkowy romans (film USA) **2.00** Paparazzi (film ang.).

■ TV KATOWICE

6.00 Kurier **7.45** Aktualności **7.50** Kalejdoskop regionalny Częstochowa **8.23** Przegląd prasy **8.25** Kamera Kuriera **8.35** Przegląd prasy **8.45** Telewizyjny Uniwersytet Trzeciego Wieku **9.25** Kamera Kuriera **12.00** Świat kurier **15.45** Aktualności **15.50** Kalejdoskop regionalny Częstochowa **16.10** Rozmowa dnia **17.00** Plus minus **18.00** Aktualności **18.20** Gramy dla was **18.30** Aktualności flesz **18.32** Magazyn Meteo **18.35** Pogoda dla działkowców **18.45** Nasz reportaż **19.00** Vsechno klape - wszystko gra **19.25** Ślązaków portret własny **19.35** Speed **19.50** TV Katowice zaprasza **20.00** Tele kurier **20.55** Trzeci wymiar **21.45** Aktualności **22.15** Plus minus **22.40** Reportaż społeczny **23.04** Sportowy wieczór **23.52** Zagadkowe historie XX stulecia - Apollo 13 **0.45** Plus minus **1.10** Trzeci wymiar **2.05** Plus minus **2.15** 30 minut **2.40** Zagadkowe historie XX stulecia - Apollo 13.

■ POLSAT

6.00 Wstawaj! Gramy! **6.50** Sidła miłości (s.) **8.00** Halo! Kasa! **8.55** Roseanne (s.) **9.25** Rodzina zastępcza - Powołanie (s.) **10.00** Sekret Laury (s.) **11.00** Ambush Makeover (s.) **11.30** Samo życie (s.) **12.00** Dom nie do poznania (s.) **12.55** Jesteś moim życiem (s.) **13.55** Pierwsza miłość (s.) **14.45** Świat według Bundych (s.) **15.15** Rodzina zastępcza - Okowy miłości (s.) **15.50** Wydarzenia **16.25** Interwencja (mag.) **17.00** Gra w ciemno **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Samo życie (s.) **20.00** Świat według Kiepskich (s.) **21.00** Czego pragną kobiety (film USA) **23.00** Daleko od noszy - Wyjazd do Afryki **23.50** Piotr Bałtroczyk przedstawia **0.50** Dziewczyny w bikini (quiz) **3.50** Nocne randki.

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Piękne miasta **9.30** Niesamowity świat kordów i ciekawostek **10.00** Wiadomości **10.05** Przewodnik żonatego mężczyzny (film USA) **11.35** O ... małym cudzie (film TV) **12.00** Wiadomości **12.30** Sama w domu (mag.) **13.25** Ćwiczmy z TVC **13.40** Dzień - to sztuka **14.00** Wędrująca kamera (s. dok.) **14.30** Bananowe rybki (talk show) **15.00** Wiadomości **15.05** Nie mam pracy (poradnik) **15.30** Hobbit, magazyn J. Bohdalovej **16.00** Zaczarowane przedszkole **16.30** Zabawki **16.40** Labirynt (dla dzieci) **17.15** AZ-kwiz (teleturniej) **17.40** Testy, porady, reportaże **17.55** Prognoza pogody **17.57** Minuta z przyrody **18.00** Wiadomości regionalne **18.15** Pod pokrywką (mag.) **18.40** Żywe serce Europy **18.45** Wieczorynka **18.56** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport **19.55** Losowanie Sportki i Szansy **20.00** Saga rodu Forsytów (s.) **21.00** List do ciebie **21.55** Nietropie (mag. krym.) **22.20** Piękne miasta (pr. cykl.) **22.45** Wiadomości, prognoza pogody, sport **22.55** Losowanie Sportki i Szansy **23.00** Masicblok (pr. muz.) **23.25** Losowanie Szczęśliwej 10 **23.30** Joey (s.) **23.55** Chłopaki w akcji **0.15** Moda - Extrawagancja - Maniera **0.40** AZ-kwiz **1.00** Oczarowanie (s.) **1.55** Sztuka Pomarańcza **2.20** Dziennik Ostrawiaka.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS **6.30** Wiadomości regionalne **7.15** Wydarzenia w regionach **7.50** Panorama **8.30** Życie na ratunek **9.00** Dzień dobry z Moraw i Śląska **11.25** AZ-kwiz **11.45** Żywe serce Europy **12.00** W kolejdycji (mag.) **12.20** Obiektyw (mag.) **12.50** Powrót kanclerza (dok.) **13.50** Pieśń brata Słońce **14.05** Exit **14.25** Czy mnie zechcecie? (mag.) **14.45** Teleturniej dla dzieci **15.15** Tajemnice Toma Wizarda **15.30** Europa dziś (mag.) **15.55** Klimatyczne zakłócenia (dok.) **16.45** Buly (mag. + transmisja meczu hokeja na lodzie) **19.35** Wiadomości w języku migowym **19.50** Ćwiczmy z TVC **20.00** Ten nasz czeski charakter **20.25** Studio piłki nożnej - Liga Mistrzów (transmisja meczu) **23.50** Pensjonat spojrzenia. Herbata dla trzech **0.15** Nocny klub filmowy: The Doe **1.05** (film USA) **1.40** Babilon **2.05** Hlášťan **2.35** Regiony TVC24.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.30** Nieziemska miłość (s.) **9.25** Dzień D (dok.) **11.25** Lenssen i spółka **11.55** Gliniarz i prokurator (s.) **12.50** Stefanie (s.) **13.45** JAG (s.) **14.45** Świat według Bundych (s.) **15.15** Dziewczyny Gilmore'a (s.) **16.05** Veronica Mars (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** Odłożone sprawy (s.) **18.30** Ulice **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Światła pasażu (s.) **21.15** Na własne oczy (pr. publ.) **22.25** Agenci NCIS (s.) **23.15** Nocny kurier **0.05** Rosjanie w Los Angeles (s.) **1.05** Szybka wygrana **2.30** Talk show.

■ PRIMA

6.30 Moby Dick i Mighty Mightor (s. anim.) **7.00** Szansa bez granic (pr. roz.) **8.40** Płomienie namiętności (s.) **9.40** Dzika kotka (s.) **10.40** Więzy rodzinne (s.) **11.50** Wiesz, dotarłeś (pr. roz.) **12.55** Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) **13.25** Krok za krokiem (s.) **13.55** Sinan Toprak (s.) **14.55** Kameleon (s.) **16.00** Medicopter (s.) **16.45** Wiadomości regionalne **18.45** Minuty regionu **19.00** Wiadomości, sport, prognoza pogody **19.25** Pomoc domowa (s.) **20.00** Kosko (s.) **21.10** Niesamowite losy (dok.) **22.15** Kości (s.) **23.10** Nowojorscy gliniarze (s.) **0.10** Duma i namiętność (film niem.) **2.05** Zapytaj o przyszłość.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie

yczenia

... niech twoje lata w zdrowiu mijają,
wnuki radość sprawiają.

a 6. 3. 2007 obchodzi swój zacny Jubileusz

pani OLGA DRÓZD

awierzowa Szumbarku. Z tej okazji dużo zdrowia
zęścia do dalszych lat życzą mąż, syn z żoną, córkami z mężem oraz wnuki Ewunia, Marianek, Tomek i
nek. GL-115

Żyj 100 lat w szczęściu i radości,
Bez chorób, biedy i złości.
Miej samych przyjaciół wśród ludzi,
Niech Ci życie nigdy się nie znudzi.

Jutro obchodzi swój zacny Jubileusz życiowy, 80-lecia urodzin

pan JÓZEF SZCZERBOWSKI

z Trzyńca. Kochanemu Mężowi, Tacie i Dziadkowi najserdeczniejsze życzenia zdrowia, dobrego samopoczucia, radości oraz błogosławieństwa
ego składają żona, synowie oraz córka z rodziną
i wnukami. GL-118

FINIS CORONAT OPUS

kazji ukończenia studiów Kochanej Wnuczce

KATARZYNIE SZOSTOK

skania tytułu inżyniera serdeczne gratulacje oraz
zenia pełnej satysfakcji z wykonywanego zawodu
esyłają Dziadkowie Jan i Bronisława Mrózkowie
z rodzina Waleczków. RK-046

Wspomnienia

... Nie można zapomnieć, iż był tu z nami...

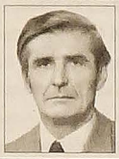

Dnia 7. 3. 2007 minie 10. rocznica śmierci naszego Drogiego Męża i Ojca

śp. inż. TADEUSZA WAŁACHA

z Bystrzycy. O chwilę wspomnień proszą najbliżsi. GL-107

Choć ciało moje i serce moje ustanie,
jednak Bóg jest skałą serca mego
i działem moim na wieki Ps. 73, 26.

Dnia 29 lutego w 1992 roku odwołany został do wieczności

śp. Ks. Bp ThDr WŁADYSŁAW KIEDROŃ

długoletni zwierzchnik Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A. W.,

zaś dnia 2 lutego w 2002 roku opuściła nas na zawsze Jego Żona

śp. ANNA KIEDRONIOWA z Przeczków

Drogich Rodziców i Kochanych Dziadków z miłością i wdzięcznością wspominają prosząc o modlitwę córka Anna z mężem Bogusławem, wnuczka Barbara z mężem Dawidem oraz wnuki Łukasz i Krzysztof. GL-127

Nekrologi

Składamy serdeczne podziękowania wszystkim krewnym, przyjaciołom, sąsiadom, byłym współpracownikom z HT i znajomym za wyrazy współczucia, kwiaty i liczny udział w ostatnim pożegnaniu naszego Drogiego

śp. ALOJZEGO SZKUCIKA

z Lesznej Dolnej. Wyrazy podziękowania kierujemy również do księdza proboszcza Františka Vrubla za dostojne przeprowadzenie obrzędu pogrzebowego i inż. Wiesława Staszki za słowa otuchy w imieniu MK PZKO. Specjalne podziękowanie także kierujemy do MUDr F. Uhlářowej za długoletnią opiekę lekarską.

Zasmuceni żona i synowie z rodzinami. GL-125

o w teatrze

NA CZESKA – HAWIERZÓW: izor (6, godz. 19.00, grupa A);
MISTEK: Rewizor (7, godz. 19.00, a A).

o w kinach

WINA – Centrum: Hannibal – Po
iej stronie maski (6, 7, godz. 17.45, 0); **Reflex**: „Jedné noci v jednom
ě" (6, 7, godz. 17.00); Niewygodrawda (6, godz. 20.00); **HAWIEW – Centrum**: „Čert ví proč" (6, dz. 15.30); Apocalypto (6, 7, godz. , 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos**: w muzeum (6, godz. 17.30, 20.00; dz. 17.30); Śmierć człowieka pra- godz. 20.00); **CIESZYN – Piast**: do Terabithi (6, 7, godz. 15.30, 0); Świadek koronny (6, 7, godz. 0, 21.00).

o na antenie

SKIE WIADOMOŚCI: TVC 1, piąwiadomości regionalne od godz. ; TVC 2, sobota od godz. 7.00.
SKIE AUDYCJE: Ostrawa 107,3 i Trzyniec 105,3 MHz, po–pt: , nie: 18.30.

o w terenie

NAWA – MK PZKO zaprasza aków na Walne Zebranie, które dzie się 11. 3. o godz. 15.30 w Do- PZKO. W programie: występ chóieszanego Stonawa, sprawozdawybory, plan działania, dyskusja, wieczorek.
LICKO i STANISŁAWICE – Klubobiet oraz Klub Seniora zaprasza spotkanie 8. 3. o godz. 16.00 do u Polskiego ŻW na Kościelcu.
VIERZÓW MIASTO – Klub Kozaprasza na spotkanie klubowe o godz. 15.00 do świetlicy przy ul. ška 2.
HA GÓRNA – MK PZKO zaprazłonkinie wraz z partnerami na onne spotkanie z okazji MDK 3. o godz. 16.00 do Domu PZKO. rogramie niespodzianka.
BYSTRZYCA – Klub Seniora przy MK PZKO zaprasza członków i sympatyków na spotkanie z wicestarostą gminy 7. 3. o godz. 17.00 do Domu PZKO.
KOŃSKA PODLESIE – MK PZKO zaprasza na Walne Zebranie 8. 3. o godz. 16.00 do lokalu PZKO. Po zebraniu wystąpią dzieci przedszkola oraz zespół „Bukoń".
NIEBORY – MK PZKO zaprasza serdecznie członków i sympatyków na walne zebranie 10. 3. o godz. 15.00 do Domu PZKO. W programie występ chóru „Zgoda", dzieci przedszkola i teatrzyku „GAPA 2". Bufet zapewniony.
LESZNA DOLNA – MK PZKO zaprasza serdecznie wszystkie członkinie Koła na spotkanie „O kobietach i dla kobiet", które odbędzie się z okazji MDK 10. 3. o godz. 16.00 w Domu PZKO. W programie występ przedszkolaków z Lesznej Dolnej, uczniów PSP przy ul. Dworcowej, spotkanie z kosmetyczką i masażystką.
CZ. CIESZYN – Biblioteka Miejska, ul. Ostrawska zaprasza 7. 3. o godz. 17.30 na wykład pt.: „Czy istnieje życie poza Ziemią?" połączony z prezentacją zdjęć bc. Martina Podżornego, kierownika Klubu Astronomicznego Czeski Cieszyn.
▲ **SIBICA** – filia Biblioteki Miejskiej zaprasza przez cały marzec w każdy czwartek od godz. 10.00 do 12.00 na „Małą szkołę Internetu", darmowe lekcje dla dorosłych: podstawy pracy z Internetem, obsługa poczty elektronicznej, program Word.

Zapisy

LESZNA DOLNA – przedszkole zaprasza do zapisów 5-9. 3. w godz. 7-16. Proponujemy domową atmosferę (przedszkole mieści się w domku rodzinnym), każdoroczne wyjazdy do przedszkola w przyrodzie, język angielski, kursy pływania, zimą – kursy narciarskie. Kontakt pod nr. tel. 558 335 731.
TRZYNIEC – przedszkole przy ul. SNP w Łyżbicach (obok Slovanu) zaprasza do wpisów 5-9. 3.

Wystawy

OŚRODEK DOKUMENTACYJNY KONGRESU POLAKÓW w RC, Komenskiego 4, Cz. Cieszyn: do 27. 4. wystawa „Wydawnictwa jubileuszowe polskich szkół i przedszkoli na Zaolziu". Czynna po-pt: 8-15.
GALERIA TEATRU CIESZYŃSKIEGO, DUŻA GALERIA: do 25. 3. wystawa Ivany Durstinowej – „Każdy mamy swego anioła". Czynna po-pt: 9-15 po zgłoszeniu na portierni TC.
▲ **BIAŁA GALERIA, Teatr Cieszyński**: do 8. 4 wystawa Lucyny Deckert-Firla „Dźwiękiem malowane" Czynna po-pt: 9-15 po zgłoszeniu na portierni TC.
BIBLIOTEKA MIEJSKA CZ. CIESZYN SIBICA, „Minigaleria Na Płocie": do 30. 3. wystawa Pavli Byrtusovej i Martina Krkoški „Rodzina myśliwego i inne opowieści".
MIEJSKI DOM KULTURY, SALA MÁNESA, tř. Osvobození, Karwina: do 16. 3. wystawa Jiřego Šuhajka – obrazy, rysunki i dmuchane szkło. Czynna wt, pt: 9-17; so: 10-18.
GALERIA „MARYČKA", DK P. Bezruča: 8. 3. o godz. 17.00 wernisaż wystawy Zuzany Cieslowej – „Obrazy olejne". Czynna do 30. 3. po-pt: 14-18.
MUZEUM TECHNIKI w Pietwałdzie: stała ekspozycja „Tradycje górnictwa w Cieszyńskiem" oraz „Czarodziejski świat tramwajów".

POLSCY I CZESCY ARTYŚCI W GALERII SZARA

O wolności sztuki

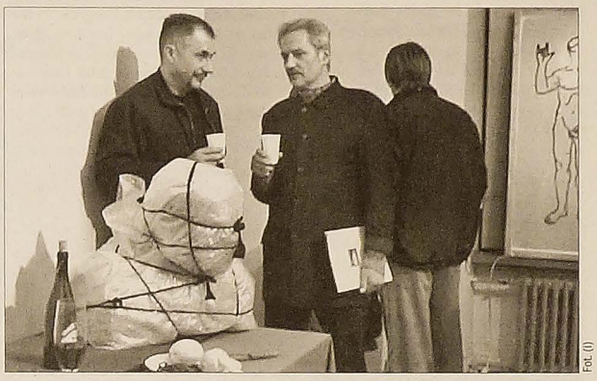

Fot. (l)

Uroczyste otwarcie wystawy odbyło się w środę, 28 bm.

CIESZYN (em) – O tym, jaka jest rola sztuki krytycznej i co może ograniczać artystów, mówi prezentowana w cieszyńskiej Galerii Szara wystawa pn. „Wolność, równość... sztuka! Świat artystyczny między represją a emancypacją". W ub. środę odbył się wernisaż wystawy, która jest realizowana w ramach projektu „Ciesz się Cieszynem", współfinansowanego z budżetu Unii Europejskiej (program Interreg IIIa Czechy–Polska).

Wystawa pokazuje kilka różnych postaw wobec kwestii wolności i równości, jakie prezentują artyści z Polski i Czech. – *Te prace nie są bynajmniej kroniką konfliktu pomiędzy sztuką a Kościołem w Polsce* – podkreślają organizatorzy – *i nie chcielibyśmy się do tego tylko sprowadzać, jednakże znajdziemy tu prace choćby Marka Wasilewskiego czy Huberta Czerepoka, które o tym sporze opowiadają. Efektem działań jest stwierdzenie, że strukturalne ograniczenia działalności artystycznej (np. poprzez oddziaływanie pola politycznego) mają charakter uniwersalny, odczuwane są zarówno przez artystów polskich, jak i czeskich. Różnice ujawniają się wyłącznie na poziomie dopuszczalnych i niedopuszczalnych tematów.*

W czeskiej optyce problem ten nie jest tak jaskrawy jak w Polsce, choć nie znaczy, że nie aktualny. Dlatego też nie znajdziemy tutaj prac głęboko krytycznych, już raczej zachwyt nad wolnością i radość z nieskrępowanej formalnie i moralnie twórczości na przykładzie prac **Pavla Pernickiego** oraz **Petra Lysáčka**. Pojmowanie sztuki jako republiki wolności, to sposób na ucieczkę **Petra Starka** i **Jakuba Adamca**. Z drugiej strony znajdziemy absurdalnie, zabawnie formułowane pytania o śmiertelnie poważną mechanikę totalitaryzmu **Jiřego Surůvki**. Jak podkreśla **Dariusz Fodczuk**, kurator wystawy, w tak wyznaczonym polu bardzo wiele prac odnajduje się w omawianym kontekście, wynika to bowiem z tego, że sztuka zawsze jest, w jakimś małym choćby sensie, realizacją postulatu wolności.

Wystawę poprzedziło styczniowe sympozjum o tej samej nazwie, na którym o wolności i ograniczeniach sztuki dyskutowali polscy i czescy artyści. Podsumowaniem całego projektu będzie książka/katalog, zawierająca teksty uczestników sympozjum oraz dokumentację wystawy. Jej wydanie planowane jest na czerwiec 2007 roku.

PTM w marcu

Marcowe spotkanie członków i sympatyków Polskiego Towarzystwa Medycznego w RC odbędzie się w piątek 9 bm. o godz. 19 w siedzibie Kongresu Polaków w Cz. Cieszynie przy ul. Komenskiego 4. Po sprawozdaniu z działalności PTM za rok 2006 odczyt na temat „Parki narodowe USA" wygłoszą **Janina** i **Andrzej Urbanowie**.

Następne spotkania PTM odbędą się 13 IV (zmiana w porównaniu z zapowiedzią) i 4 V w Kongresie Polaków, w sobotę 26 V na pikniku z jajecznicą (organizatorzy proszą o zgłaszanie udziału już teraz, ponieważ zamierzają zorganizować wspólny przejazd autokarem z Cieszyna i Karwiny) i 1 VI w Szpitalu Górniczym w Karwinie (zaprezentowany zostanie rezonans magnetyczny i omówione nowinki neurologiczne). (s)

Międzynarodowy operator satelitarny SES ASTRA
poszukuje do pracy w swojej filii warszawskiej:
Marketing Manager
ASTRA Central & Eastern Europe, (m/f)

Idealny kandydat powinien wykazać się:
- wykształceniem adekwatnym do stanowiska;
- minumum 2-letnim doświadczeniem w pracy w dziale marketingu;
- dobrą wiedzą i zrozumieniem w branży medialnej lub/i satelitarnej;
- biegłą znajomością języka angielskiego, czeskiego lub/i słowackiego;
- doskonałymi zdolnościami interpersonalnymi, komunikatywnością.

Ze stanowiskiem Marketing Manager wiąże się:
- atrakcyjne wynagrodzenie, adekwatne do zakresu wykonywanych obowiązków, jak i służbowy telefon komórkowy, laptop etc.;
- możliwość rozwoju zawodowego (kursy i treningi) w międzynarodowym, dynamicznym i młodym zespole.

Więcej informacji znajdą Państwo na stronie: ww.ses-astra.com.
Zainteresowane osoby są proszone o przesłanie aplikacji na poniższy adres: joanna.bienkowska@ses-astra.com (z dopiskiem w tytule: MMP/07).
GL-100

Ogłoszenia do „Głosu Ludu" przyjmowane są w dni powszednie:
w godz. 8.30-15.30 w redakcji „Głosu Ludu" przy ul. Komenského 4, Czeski Cieszyn;
w godz. 8.00-16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelniční 18, Czeski Cieszyn;
w godz. otwarcia w Odd. Literatury Pol. Biblioteki w Karwinie Frysztacie (przy rynku);
e-mail: *ogłoszenia@glosludu.cz*

Głos LUDU
Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. • Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu", ul. Komenského 4, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny Beata Schönwald, schonwaldova@glosludu.cz • Zastępca redaktora naczelnego Jacek Sikora, sikoraj@glosludu.cz • Redaktor sportowy bittmar@glosludu.cz, 596 612 346 • Redaktorzy terenowi • chlupova@glosludu.cz • kulova@glosludu.cz • myszka@glosludu.cz • radlowska@glosludu.cz • sikorova@glosludu.cz • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, fax: 558 740 044, e-mail: info@glosludu.cz • www.glosludu.cz • Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty. • Dostawę prenumeratorom prowadzi spółka Mediaservis, s.r.o., Abocentrum, Moravské náměstí 12D, P.O. BOX 351, Brno 659 51 • zamówienia – tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: abocentrum@mediaservis.cz • reklamacje – tel.: 800 800 890 • Kolportaż: SmD, s.r.o., Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s.r.o. • Druk: Ringier Print, s.r.o., Ostrawa • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania. • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr indeksu 42501, ISSN 1212-4222.

TV Polonia

WTOREK 6 MARCA

6.00 Kawa czy herbata? **7.30** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Domisie **9.00** Program ekumeniczny **9.15** Ojczyzna polszczyzna **9.30** Salon kresowy (dok.) **9.45** Program rozrywkowy **10.40** Polskie Nagrody Filmowe **11.30** Klan (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Plebania (s.) **12.35** Praca bez granic – Islandia (rep.) **13.05** Sportowy tydzień **13.35** Warto kochać (s.) **14.30** Rachela na Dworcu Gdańskim (dok.) **15.15** Po emisji... **15.25** Mój Dekalog **15.50** Domisie **16.15** Magazyn Medyczny **16.35** Program ekumeniczny **17.00** Teleexpress **17.15** Magazyn publicystyki kulturalnej **17.40** Dzika Polska (dok.) **18.05** Studiuję w Polsce (mag.) **18.35** Reportaż polonijny **18.50** Klan (s.) **19.15** Marceli Szpak dziwi się światu **19.30** Wiadomości **20.10** Plebania (s.) **20.35** Polska racja (public.) **21.05** W stronę świata (dok.) **21.30** Reportaż **22.00** Warto rozmawiać **23.00** Egzekutorka (dok.) **23.30** Panorama **23.50** Biznes **24.00** Podróże kulinarne Roberta Makłowicza **0.25** Studiuję w Polsce (mag.) **0.50** Klan (s.) **1.15** Marceli Szpak dziwi się światu **1.30** Wiadomości **2.00** Plebania (s.) **2.25** Polska racja (public.) **2.55** W stronę świata (dok.) **3.20** Reportaż **3.45** Warto rozmawiać **4.45** Egzekutorka (dok.) **5.10** Mój Dekalog **5.35** Reportaż polonijny.

ŚRODA 7 MARCA

6.00 Kawa czy herbata? **7.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Domowe przedszkole **9.00** Wierzę, wątpię, szukam **9.25** Zaproszenie **9.45** Dubidu **10.35** Świadkowie nieznanych historii (public.) **10.35** Z archiwum IPN (mag.) **11.05** Kochaj mnie (s.) **11.30** Klan (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Plebania (s.) **12.35** Polska racja (public.) **13.05** W stronę świata **13.30** Reportaż **14.00** Program rozrywkowy **14.50** Egzekutorka (dok.) **15.20** Łączy nas Polska **15.45** Domowe przedszkole **16.10** Laboratorium **16.30** Wierzę, wątpię, szukam **17.00** Teleexpress **17.15** Oto jest pytanie **17.45** Skarbiec (mag.) **18.10** Polonusi w Europie (rep.) **18.30** Kochaj mnie (s.) **18.55** Klan (s.) **19.15** Tajemnica szyfru Marabuta (s.) **19.30** Wiadomości **20.10** Plebania (s.) **20.35** Wieści Polonijne **21.05** Dookoła świata z kapitanem Paszke **21.10** Zakręcony tydzień **22.00** Egzamin z życia (s.) **22.45** Polacy **23.30** Panorama **23.45** Biznes **23.55** Oto jest pytanie **0.20** Skarbiec (mag.) **0.50** Klan (s.) **1.15** Tajemnica szyfru Marabuta **1.30** Wiadomości **2.00** Plebania (s.) **2.25** Wieści Polonijne **2.55** Dookoła świata z kapitanem Paszke **3.05** Zakręcony tydzień **3.50** Egzamin z życia (s.) **4.55** Polonusi w Europie (rep.) **5.15** Polacy.

CZWARTEK 8 MARCA

6.00 Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Budzik - Zimowe przyjemności **9.00** Raj **9.25** Ostoja **9.50** Zacisze gwiazd **10.15** Oto jest pytanie **10.40** Skarbiec (mag.) **11.05** Studiuję w Polsce (mag.) **11.30** Złotopolscy (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Plebania (s.) **12.35** Wieści Polonijne **13.05** Egzamin z życia (s.) **13.50** Magazyn gospodarczy **14.05** Zakręcony tydzień **14.50** Polacy **15.45** Budzik - Zimowe przyjemności **16.10** Kwadrans na kawę **16.30** Raj **17.00** Teleexpress **17.15** Oto jest pytanie **17.45** Ostoja **18.10** Było, nie minęło **18.10** Z herbem w nazwisku (mag.) **18.35** Magazyn gospodarczy **18.50** Złotopolscy (s.) **19.15** Lis Leon **19.30** Wiadomości **20.10** Pogoda dla kierowców **20.10** Plebania (s.) **20.35** Z daleka, a z bliska **21.25** Teatr TV **22.50** Ujek - Józef Krzeptowski (dok.) **23.30** Panorama **23.50** Biznes **24.00** Oto jest pytanie **0.25** Palce lizać (mag.) **0.50** Złotopolscy (s.) **1.15** Lis Leon **1.30** Wiadomości **2.00** Plebania **2.25** Z daleka, a z bliska **3.10** Teatr TV **4.35** Z herbem w nazwisku (mag.) **4.35** Było, nie minęło **5.00** Magazyn gospodarczy **5.20** Ujek - Józef Krzeptowski (dok.).

PIĄTEK 9 MARCA

6.00 Kawa czy herbata? **7.30** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Domowe przedszkole **9.00** Tylko Kaśka - Koty mają się dobrze **9.25** Jest takie miejsce **9.40** Bzik kulturalny **10.05** Oto jest pytanie **10.35** Muzyka klasyczna **11.10** Polonusi w Europie (rep.) **11.30** Złotopolscy (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Plebania (s.) **12.35** Polska na weekend **13.05** Hity satelity **13.20** Reportaż polonijny **13.35** Teatr TV **14.55** Muzyka klasyczna **15.10** Ujek - Józef Krzeptowski (dok.) **15.45** Domowe przedszkole **16.10** Program edukacyjny **16.30** Święta wojna - Nieszczęścia Ernesta (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Codzienna 2 m 3 (s.) **17.45** Zdarzyło się **18.10** Bzik kulturalny **18.50** Złotopolscy (s.) **19.15** Wielka podróż Bolka i Lolka **19.30** Wiadomości **20.10** Plebania **20.30** Dookoła świata z kapitanem Paszke **20.40** Polska na weekend **21.10** Mówi się... **21.30** Na dobre i na złe (s.) **22.20** mc 2 - Maszyna czasu Manna i Materny **23.10** Porozmawiajmy **24.00** Program kulturalny **0.25** Kochaj mnie (s.) **0.50** Złotopolscy (s.) **1.15** Wielka podróż Bolka i Lolka **1.30** Wiadomości **2.00** Plebania **2.20** Dookoła świata z kapitanem Paszke **2.30** Polska na weekend **3.00** Mówi się... **3.20** Hity satelity **3.35** Na dobre i na złe (s.) **4.25** mc 2 - Maszyna czasu Manna i Materny **5.15** Święta wojna - Nieszczęścia Ernesta (s.) **5.40** Zdarzyło się.

SOBOTA 10 MARCA

6.00 Plebania (s.) **8.00** Dla niesłyszących - Echa Panoramy **8.35** Święta wojna (s.) **9.00** Mówi się... **9.20** Gwiezdny Pirat (s.) **9.45** Było, nie minęło **9.45** Z herbem w nazwisku (mag.) **10.15** Z daleka, a z bliska **11.15** Dwie strony medalu (s.) **11.40** Dwie strony medalu (s.) **12.05** Podróże kulinarne Roberta Makłowicza **12.30** Codzienna 2 m 3 (s.) **13.00** Wiadomości **13.10** Na dobre i na złe (s.) **14.00** Salon kresoły (dok.) **14.15** Dzika Polska (dok.) **14.40** Made in Poland **15.05** Duże dzieci (talk-show) **15.45** Dookoła świata z kapitanem Paszke **16.00** Śniadanie na podwieczorek **16.55** Ojczyzna polszczyzna **17.10** Teleexpress **17.35** Pamiętaj o mnie **17.55** Tam gdzie jesteśmy (rep.) **18.30** M jak miłość (s.) **19.15** Baśnie i bajki polskie - Złota kaczka **19.30** Wiadomości **20.10** 1968. Szczęśliwego Nowego Roku (dramat pol.) **21.50** Program rozrywkowy **22.40** Dubidu **23.35** Śniadanie na podwieczorek **0.30** M jak miłość (s.) **1.15** Dobranocka za oceanem **1.30** Wiadomości **2.00** 1968. Szczęśliwego Nowego Roku **3.25** Dookoła świata z kapitanem Paszke **3.40** Dzika Polska **4.05** Codzienna 2 m 3 **4.30** Tam gdzie jesteśmy (rep.) **5.00** Dwie strony medalu (s.) **5.30** Dwie strony medalu (s.).

NIEDZIELA 11 MARCA

6.00 Program rozrywkowy **7.10** Śniadanie na podwieczorek **8.10** M jak miłość **9.00** Słowo na niedzielę **9.05** Ziarno **9.30** Między nami bocianami **9.50** Moliki książkowe, czyli co czytać dziecku **10.05** Palce lizać (mag.) **10.20** Niedzielne muzykowanie **11.00** Dwie strony medalu (s.) **11.25** Dwie strony medalu (s.) **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **13.00** Transmisja Mszy Świętej **14.05** Zmiennicy (s.) **15.05** Wywiad i opinie **15.30** Po emisji... **15.40** Biografie (rep.) **16.35** Zaproszenie **17.00** Teleexpress **17.20** Mój pierwszy raz **18.10** Palce lizać (mag.) **18.25** M jak miłość **19.15** Król Maciuś Pierwszy **19.30** Wiadomości **20.05** Oficerowie (s.) **20.55** Mój Dekalog **21.20** Program rozrywkowy **22.05** Bzik kulturalny **22.30** Koncert Marcowy (dok.) **23.30** Zacisze gwiazd **24.00** M jak miłość (s.) **0.45** Ziarno **1.15** Król Maciuś Pierwszy **1.30** Wiadomości **2.00** Oficerowie (s.) **2.50** Po emisji... **3.00** Zaproszenie **3.20** Zmiennicy (s.) **4.25** Biografie (rep.) **5.10** Dwie strony medalu (s.).

PONIEDZIAŁEK 12 MARCA

6.00 Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Jedyneczka **9.00** My Wy Oni (mag.) **9.25** Zdarzyło się – Korespondent (rep.) **9.45** Mój pierwszy (talk-show) **10.35** Biografie (rep.) **11.15** To jest temat **11.30** Klan (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Plebania (s.) **12.35** Tam gdzie jesteśmy (rep.) **13.05** M jak miłość (s.) **14.00** Chłopi (s.) **14.55** Porozmawiajmy **15.45** Jedyneczka **16.10** Między Odrą a Renem **16.30** My Wy Oni (mag.) **17.00** Teleexpress **17.15** Kinematograf (mag.) **17.45** Od Okołu do Nowego Miasta (rep.) **18.05** Z archiwum IPN (mag.) **18.35** Kościół i świat **18.50** Klan (s.) **19.15** Wyprawa profesora Gąbki **19.30** Wiadomości **20.10** Plebania (s.) **20.35** Krakowianin w Turynie (rep.) **21.10** Sportowy tydzień **21.45** Warto kochać (s.) **22.30** Rakowiecka (dok.) **23.30** Panorama **23.50** Biznes **23.50** Sport Telegram **24.00** Od Okołu do Nowego Miasta (rep.) **0.20** Z archiwum IPN (mag.) **0.50** Klan **1.15** Wyprawa profesora Gąbki **1.30** Wiadomości **2.00** Plebania (s.) **2.25** Krakowianin w Turynie (rep.) **2.55** Sportowy tydzień **3.25** Warto kochać (s.) **4.10** Rakowiecka (dok.) **5.10** Zacisze gwiazd - Małgorzata Kożuchowska **5.40** Salon kresowy - Londyński lwowiak (dok.).

Wydarzenia Sportowe

HALOWE MISTRZOSTWA EUROPY W LEKKIEJ ATLETYCE: ZŁOTA LIDIA CHOJECKA

Polacy wrócili z pięcioma medalami

Dwa złote i trzy brązowe medale 29. Halowych Mistrzostw Europy wywalczyli w Birmingham polscy lekkoatleci. Mazurka Dąbrowskiego dwukrotnie grano w National Indoor Arena Lidii Chojeckiej (Warszawianka), uznanej przez organizatorów najlepszą zawodniczką trzydniowej imprezy. W klasyfikacji punktowej Polska zajęła szóstą lokatę za Rosją, Wielką Brytanią, Hiszpanią, Francją i Niemcami. Natomiast w klasyfikacji medalowej Polacy uplasowali się na siódmej pozycji, najwięcej medali zdobyli gospodarze (4 złote, 3 srebrne, 3 brązowe).

Fot. (I)

Lidia Chojecka była gwiazdą polskiej reprezentacji w Birmingham.

Lidia Chojecka zwyciężyła w sobotę w biegu na 1500 m (4:05,13), w niedzielę zaś na dystansie 3000 m (8:43,25). Brązowymi medalami uhonorowani zostali: w biegu na 60 m **Daria Onyśko** (AZS AWF Gorzów), w skoku o tyczce **Anna Rogowska** (SKLA Sopot) oraz sztafeta 4x400 m: **Piotr Kędzia** (AZS Łódź), **Marcin Marciniszyn** (Śląsk Wrocław), **Łukasz Pryga** (AZS AWF Wrocław) i **Piotr Klimczak** (AZS AWF Kraków). 30-letnia Chojecka potwierdziła, że jest w tym sezonie w wyśmienitej formie. Do niej należy najlepszy w tym roku wynik na świecie na 1500 m – 4:03,73 (20 lutego w Sztokholmie) i drugi w Europie na 3000 m – 8:38,21 (3 lutego w Stuttgarcie) za Brytyjką Joanne Pavey. Po biegu na 3000 m Polka podziękowała Pavey, która przyczyniła się do jej sukcesu, prowadząc przez większość dystansu w tempie korzystnym dla Chojeckiej.

Największą niespodziankę w polskiej ekipie sprawiła Daria Onyśko, której brązowy medal i rekord życiowy (7,20) w sprincie można uznać za jedną z sensacji mistrzostw Europy. Ponieważ oczekiwań spisała się w Birmingham Anna Rogowska (466 cm). Polka pod nieobecność rekordzistki świata Rosjanki Jeleny Isinbajewy liczyła na więcej, ale widać było, że zawodniczka SKLA Sopot po kontuzji jeszcze nie doszła do dawnej formy. Konkurs zdominowały Rosjanki. Zwyciężyła Swietlana Fieofanowa, srebro przypadło Julii Gołubczykowej. W ostatniej konkurencji mistrzostw Europy, sztafecie 4x400 m, brązowy medal zdobyli nieoczekiwanie Polacy, aczkolwiek metę minęli dopiero na czwartej pozycji (3:08,14). Jednak po dyskwalifikacji Niemców przesunęli się o jedną lokatę i stanęli na podium.

W Birmingham najlepsze tegoroczne wyniki na świecie uzyskali: Brytyjka Nicola Sanders na 400 m (50,02), Belgijka Tia Hellebaut w skoku wzwyż (2,05), Portugalka Naide Gomes w skoku w dal (6,89), Szwedka Carolina Kluft w pięcioboju (4944), Irlandczyk David Gillick na 400 m (45,52), Brytyjczyk Philipps Idowu w trójskoku (17,56) i Czech Roman Sebrle w siedmioboju (6196). **(jb, PAP)**

MŚ W NARCIARSTWIE KLASYCZNYM

Małysz zdeklasował rywali

W ostatniej chwili, ale jednak udało się. Adam Małysz nie zawiódł polskich kibiców w Sapporo, wygrywając w znakomitym stylu rywalizację na średniej skoczni podczas mistrzostw świata w narciarstwie klasycznym. To jedyny medal, jaki Polacy zdobyli w kraju „Kwitnącej Wiśni". Niedosyt towarzyszył występom Justyny Kowalczyk, która obok Małysza należała do głównych polskich nadziei medalowych. Zawodniczka AZS AWF Katowice nie ukończyła sobotniego biegu na 30 km stylem klasycznym, rezygnując na 10. kilometrze z powodu silnego przeziębienia.

Adam Małysz już po pierwszej serii był niemal pewny złotego medalu, skokiem na odległość 102 m po prostu zdeklasował rywali. Srebro wywalczył Szwajcar Simon Ammann, brąz Austriak Thomas Morgenstern. Dla skoczka z Wisły to czwarty złoty medal mistrzostw świata. Oprócz tego Małysz ma na swoim koncie dwa medale olimpijskie (srebrny i brązowy), a także trzy triumfy w klasyfikacji generalnej Pucharu Świata.

Wyniki z Sapporo – konkurs na średniej skoczni: 1. Małysz 277 pkt. (102 i 99,5 m), 2. Ammann (Szwajc.) 255,5 (96,5 i 96), 3. Morgenstern 254,5 (95 i 95),... 11. Kamil Stoch (Polska) 238,5 (92,5 i 93), 18. Janda (RC) 229,5 (91 i 89,5). **(jb)**

EKSTRALIGA PIŁKARZY RĘCZNYCH

Remis nad Olzą

Po raz kolejny potwierdziło się, że tegoroczne rozgrywki ekstraligi są bardzo wyrównane. Piłkarze ręczni Banika Karwina zremisowali w niedzielę 30:30 (16:14) z wiceliderem tabeli – zespołem Zubrzi i w wypadku gospodarzy raczej nie można mówić o zlekceważeniu rywala. Walasi zaprezentowali się nad Olzą w dobrym świetle, nawiązując z faworytem wyrównaną walkę nawet z szóstką graczy rów w składzie. W 54. minucie prowadzili stanie 27:24 trzykrotnie fatalnie pudłował grał Ondřej Šulc, pozwalając gościom na strzelenie trzech szybkich bramek i wyrównanie na 27:27. Walasi jeszcze na 5 sekund przed końcem prowadzili 30:29, punkt dla Karwiny uratował gol lem na 30:30 Ondřej Zdráhala.

● **KARWINA – ZUBRZI 30:30 (16:14)**

Karwina: Mrkva, Marjanovič - Benařík 1, Plšek 4, Kuzo 3, Heinz 2/1, Ludjič 3, Zdráhala 9/4, Šulc 5, Mrkva, Kružík, Kubis 2, Korňan 1, Rachač.

Lokaty: 1. Karwina 41, 2. Zubrzi 40, 3. Lowosice 38 pkt. **W sobotę 19 3.:** Lowosice – Karwina (15.00, Cz. Sport). **(jb)**

Od bramki do bramki

■ **PIŁKA NOŻNA – zimowy turniej w Olbrachcicach, 8. kolejka:** L. Piotrowice – Hawierzów 0:3, Olbrachcice – Bystrzyca 2:1, Karwina – Orłowa 3:1, Nydek – Dziećmorowice 1:1, Cz. Cieszyn – Bogumin 2:3. **Jutro:** Hawierzów – Cz. Cieszyn (16.00).

■ **PIŁKA NOŻNA: FC Nitra B – Fotbal Trzyniec 0:3 (0:0).** Podopieczni trenera Pavla Hajnego na zakończenie zgrupowania w Zlatych Morawcach pokonali w sparingu drugoligowe rezerwy Nitry. Gole dla czeskiego drugoligowca zdobyli Ceplák, Maceček i Kořínek. W najbliższy piątek rusza wiosenna runda II ligi. Trzyniec zagra w Witkowicach (16.30). Piłkarski serwis przed startem II ligi zamieścimy w czwartkowym numerze „GL". **Trzyniec:** Vreštiak – Vavruša (46. Lisický), Brezničan, Pindor (46. Hupka), Matěj – Malíř, Lachowicz, Ceplák, Miko (75. Martinčík) – Maceček (75. Szmek), Janeček (75. Kořínek).

■ **PIŁKA NOŻNA: Banik Ostrawa – Podbeskidzie Bielsko-Biała 3:1 (3:0).** W sprawdzianie generalnym przed startem I ligi piłkarze Ostrawy zmierzyli się w Witkowicach z 9. zespołem II polskiej ligi. Bramki: 2. i 16. Lukáš Magera, 7. Adam Varadi – 68. Grzegorz Pater. **Ostrawa:** Vašek – Řezník, Cigánek, Bystroň (60. Klimpl, 75. Neiwirth), Čoupek (63. Metelka) – Rajtoral, Marek, Lukeš, Mičola – Varadi (60. Mišinský), Magera. **Bielsko-Biała:** Merda – Cienciała, Rucki, Gorszkow, Górkiewicz – Hirsz, Kołodziej, Bogdan, Pater – Wielgus, Kocur. **(jb)**

PIERWSZA I DRUGA LIGA HOKEJA NA LODZIE

Orłowa w dużych opałach

I LIGA

UJŚCIE n. Ł. – HAWIERZÓW 6:0 (2:0, 3:0, 1:0). Bramki: 20. i 50. Lišťák, 16. Martinec, 26. Pazourek, 28. Antoš, 36. Nádaždi. Sędziował Würtherle. Kary 9:9, wykorzystane 5:0, w osłabieniu 1:0. Zwycięstwo wicelidera tabeli nie podlegało żadnej dyskusji. Hawierzowianie grają już bez motywacji, na lodzie jednego z faworytów rozgrywek zaprezentowali się wyjątkowo niechlujnie w defensywie. Po dwóch tercjach można było zwinąć kurtynę. **HAWIERZÓW:** Šafránek - Falter, Peštuka, Klimeš, Galvas, Dresler, Lašek, Krisl, Kollár - Heider, Skoda, Sikora - Zák, Zdeněk, Seman - Giesel, Velecký, Brynecký – Škumát.

Lokaty: 1. Hradec Kr. 107, 2. Ujście n. Ł. 107, 3. Ml. Bolesław 98,... 10. Hawierzów 51 pkt. **Jutro:** Hawierzów – Kadań (17.30).

II LIGA

Orłowianie w ćwierćfinałowej serii z Hodoninem przegrywają po dwóch meczach 0:2 i w razie jutrzejszej porażki (o godz. 18.00 w Orłowej) odpadną z dalszej rywalizacji w playoffs. W serii granej do trzech zwycięstw Hodonin jest o krok od awansu do półfinału. Niedzielny pojedynek przed własną publicznością drużyna Hodonina rozstrzygnęła na swoją korzyść dopiero w rzutach karnych.

HODONIN – ORŁOWA 4:2 (0:1, 2:0, 2:0). Bramki: 30. Pochylý, 39 i 49. Obdržálek, 57. Kočara – 13. Lhotský, 15. Grygar.

HODONIN – ORŁOWA 3:2 po rzutach karnych (2:0, 0:1, 0:1 – 0:0). Bramki: 8. i 17. Zábranský, dec. karny – Meisner – 26. Tluszczik, 60. Bavlnka.

W pozostałych meczach: T. Brno – N. Jiczyn 6:4 i 6:4 (2:0), Szumperk – Szternberk 10:5 i 6:2 (2:0), Prerow – Blansko 3:1 i 5:0 (2:0).

Sport polski

● **16. KOLEJKA EKSTRAKLASY PIŁKARSKIEJ:** Wisła Płock – Lech Poznań 1:1, K. Kielce – A. Gdynia 1:1, Zabrze – W. Kraków 0:4, P. Szczecin – ŁKS Łódź 0:1, GKS Bełchatów – Łęczna 6:0, Groclin – Widzew 0:0, Cracovia – Legia 0:0, Z. Lubin – Odra Wodzisław 1:0. **Lokaty:** 1. Bełchatów 34, 2. Z. Lubin 30, 3. K. Kielce 30 pkt. **(jb)**

Dyrektor Bohdan Prymus klasy 6. po nowych kla

Pogoda

CZWARTEK – Zachmurzenie kowane z możliwością dów deszczu. Po południu dzenia. Temperatura od 4 st. C, w dzień od 7 do **PIĄTEK** – Zachmurzenie wane z rozpogodzeniami opady przelotne deszczu. Temperatura w nocy w dzień od 8 do 12 st.

9 771212 442201